

Koala a vombat

BcA. Zuzana Brachaczková

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Animovaná tvorba

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Zuzana Brachaczková**
Osobní číslo: **K13361**
Studijní program: **N8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby**
Studijní obor: **Animovaná tvorba**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **1. teoretická část: Dokumentace přípravy, realizace magisterské práce a rešerše**

2. praktická část: Koala a vombat – kreslený animovaný film

Zásady pro vypracování:

1. teoretická část:

Cílem dokumentace přípravy je obeznámení čtenáře se všemi přípravnými a realizačními fázemi magisterského filmu. Text odkrývá způsob a postup práce, může obsahovat také osobní postoje, a to s důrazem na potíže při realizaci, hledání jejich řešení, nabyté zkušenosti. Toto se však musí vždy bezprostředně vztahovat k realizaci filmu a nesmí sklouznout k přílišné popisnosti nebo lehkovážnosti ("historkám z natáčení"). Podstatnou součástí explikace je výčet inspiračních zdrojů a nakládání s nimi, rešerše podkladů pro přípravu a realizaci filmu. Hodnotí se jazyková úroveň textu (gramatika, stylistika), faktografický přínos a správnost odborné terminologie, také formální úprava textu. Diplomová práce musí obsahovat alespoň 8 knižních titulů a 6 odborných článků, s nimiž autor při přípravě a realizaci filmu pracoval (teorie i technologie).

Rozsah práce a pokyny k vypracování: Povinný minimální rozsah je 30 normostran, doporučené maximum 50 normostran textu (1 normostrana = 1800 znaků) + přílohy (vypracujte výtvarné návrhy, obrázkový a pracovní technický scénář audiovizuálního díla). Odevzdat v elektronické podobě 1 ks na CD nosiči ve formátu PDF; 1 ks pevné vazby v

tisknuté podobě (barevně), 1 ks v kroužkové vazbě (čb).

2. praktická část:

Film realizujte v minimální délce 210 sekund bez titulků, není-li animace již v titulcích. Doporučená maximální stopáž je 480 sekund. Absolvent prokáže kromě nabytého řemesla animace (pohyb postavy, v prostoru, komunikace objektů, jejich stylizace, charakterová animace, timing...), osobité výtvarné uchopení, a to vše v korespondenci se zvoleným tématem filmu. Výsledná podoba musí být ve finálním (hotovém) tvaru.

Odevzdání 1ks videosoubor vypálený na DVD (export: velikost obrazu v bodech 1280 x 720 HDV 720p, poměr stran 16:9, počet snímků za sekundu 25, poměr stran obrazového bodu pixel aspect 1:1 square, vstupní formát zvuku WAV, případně MP3, parametry zvuku 48000 kHz, 24Bit, Stereo, kodek H.264).

Součástí DVD s videosouborem je také výtvarný návrh plakátu (formát 70x100cm, digitální podoba PDF příprava pro tisk, rozlišení 300 dpi ve formátu PNG nebo JPEG, režim CMYK barva), 15 snímků výtvarných návrhů, 8 snímků filmu (obojí ve stejné velikosti jako video), titulková listina, soubor s anotací filmu. V samostatném textovém souboru napište anotaci filmu, uveďte jméno a příjmení, přesný název práce v češtině i angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Práci odevzdávejte také v 1ks ve formátu DVD pro stolní DVD přehrávač.

Pro přijetí práce je nutné odevzdat vyplněné formuláře pro OSA a NFA a licenční smlouva k audiovizuálnímu dílu.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití publikací FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

Film a doba: čtvrtletník pro filmovou a televizní kulturu. Brno: Sdružení přátel odborného filmového tisku. ISBN 0015-1068.

DUTKA, Edgar. Minimum z dějin světové animace. 1. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2004, ISBN 80-7331-012-0.

WILLIAMS, Richard. The Animator's Survival Kit. 1999.

SMITH, Roff Martin. Austrálie. Brno: Computer Press, 2009, 399 s. ISBN 978-80-251-2499-4.

KUBÍČEK, Jiří. Úvod do estetiky animace. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 2004. ISBN 80-733-1019-8.

Vedoucí teoretické části: **Mgr. Lukáš Gregor, Ph.D.**
Ateliér Animovaná tvorba
Vedoucí praktické části: **Ivo Hejcman**
Ateliér Animovaná tvorba
Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2014**
Termín odevzdání diplomové práce: **15. května 2015**

Ve Zlíně dne 1. prosince 2014

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Lukáš Gregor, Ph.D.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně6.3.2015.....

ZUZANA BRACHAČKOVÁ

Zuzana Bracháčková

.....
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požítovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce popisuje přípravu a realizaci pilotního dílu večerníčkového seriálu o koale s názvem „Koala a vombat“ pro první díl. Mapuje průběh vzniku filmu od literárního a obrazového scénáře, animatiku, výtvarných návrhů, animace, postprodukce, až k uzavřenému hotovému celku.

Klíčová slova: koala, vombat, Austrálie, bajka, ponaučení, večerníček, seriál, animace

ABSTRACT

This thesis describes the preparation and implementation of the pilot of the animated serial of bedtime stories about koalas „Koala and wombat“. It charts the course of the film from the literary and pictorial script, animatic, visual design, animation, post-production, up to a closed finished whole.

Keywords: Koala, Wombat, Australia, Fable, Lessons, Bedtime stories, Serial, Animation

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné. Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně a použila jsem odbornou literaturu z pramenů, které cituji a uvádím v přiloženém seznamu použité literatury.

Datum 20. 5. 2015

Zuzana Brachaczková

OBSAH

ÚVOD	10
1 INSPIRAČNÍ ZDROJE	11
1.1 DĚTIČKY	11
1.2 TY SE MÁŠ!.....	11
1.3 PROČ KOALA?	11
1.4 BAJKY	13
1.5 BOMBAT? MOMBAT? JO VOMBAT!	13
1.6 PROSTŘEDÍ	14
1.7 KOALA VE FILMU.....	14
1.8 ČESKÉ VEČERNÍČKY	15
1.9 ZDENĚK MILER	15
2 VLIV VEČERNÍČKŮ NA DĚTSKÉHO DIVÁKA	18
2.1 ODKUD SE VZAL TEN OKATÝ KLUK?	18
2.2 VLIV A FUNKCE VEČERNÍČKU	19
2.3 MRAVNÍ VÝCHOVA.....	19
2.4 EDUKAČNÍ FUNKCE	23
2.5 A JEŠTĚ JEDEN VLIV.....	25
3 TÉMA	27
4 NÁMĚT	28
5 LITERÁRNÍ SCÉNÁŘ	29
5.1 FUNKCE LITERÁRNÍ PŘÍPRAVY.....	29
5.2 KOALA A VOMBAT – LITERÁRNÍ PŘÍPRAVA	29
6 AUSTRÁLIE	32
6.1 FAUNA.....	32
6.1.1 Koala	33
6.1.2 Vombat.....	34
6.2 FLÓRA	35
7 VÝTVARNO	36
7.1 KOALOVÉ	36
7.2 VOMBAT.....	42
7.3 POZADÍ.....	45
7.4 DALŠÍ POSTAVY.....	52
7.5 TITULKY.....	53
8 ANIMATIK	55
9 TECHNOLOGIE	57
9.1 ANIMAČNÍ TECHNIKA	57
9.2 SOFTWARE	57
9.3 ANIMACE	58
10 ZVUKOVÁ STRÁNKA FILMU	60

10.1	ZNĚLKA.....	60
10.2	KOMENTÁŘ	60
11	DALŠÍ DÍLY SERIÁLU	62
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
	PŘÍLOHA P I: STORYBOARD	67
	PŘÍLOHA P II: SCREENY Z FILMU	76

ÚVOD

Teoretická část práce dokumentuje přípravu, průběh a realizaci praktické části diplomové práce. Mapuje mé myšlenkové pochody při hledání dějové linky, inspirace a výtvarného řešení. Dále obsahuje například pasáže o překonávání nástrah tvorby komentáře, faktografické údaje o australské fauně a flóře nebo malý exkurz do historie večerníčků s následnou stručnou analýzou naučné stránky vybraných animovaných seriálů.

Výstupem je pilotní díl s názvem „Koala a vombat“ – příběh, který seznamuje malé dětské diváky i jejich rodiče s australskou faunou, flórou a některými bizarními přírodními úkazy Austrálie. Přírodovědné informace podává hravou a dětskou formou, navíc obalenou do příběhu o přátelství a faktu, že nejlepší kamarádi si musejí pomáhat.

1 INSPIRAČNÍ ZDROJE

V této kapitole se dotkneme různých inspiračních vlivů, které mě i můj film ovlivnily.

1.1 Dětičky

Před dvěma lety jsem dostala šanci vést výtvarný kroužek v mateřských školách ve Zlíně. Nejen že se děti naučily něco ode mě, ale hlavně já jsem se toho spoustu naučila od nich! S dětmi jsem se vracela zpět v čase do svého dětství a uvědomila si, co a jak děti prožívají. Také jsem poznala, na jaké mentální úrovni jsou dnešní děti ve věku od tří do šesti let. Občas mě velmi překvapilo, kolik už toho děti znají a co všechno vědí o světě. A právě tady v mateřské škole jsem si uvědomila, že dětem je třeba nabídnout něco víc než jen pohádku o pejskovi nebo kravičce, protože tato zvířátka děti už znají více než dobře.

1.2 Ty se máš!

Další pro mě velmi podstatnou inspirací a poučením bylo sledování diváckých reakcí na mou přechozí bakalářskou práci – snímek Ty se máš! Nic není pro tvůrce větší odměnou, než když sedí v sále společně s diváky a poslouchá jejich smích. Slyší a vidí, jak se malí i velcí baví u jeho filmu. Zjišťuje, které momenty se divákům líbí nejvíc, nebo naopak které okamžiky jsou ty méně povedené. Především jsem si ale uvědomila jednu zásadní věc – všichni se rádi smějí! To mě utvrdilo v tom, že v dnešní době je potřeba dělat pozitivní a úsměvné filmy.

1.3 Proč koala?

Určitě se najde někdo, kdo vznese otázku, proč je hlavním hrdinou právě koala? Odpověď je poměrně jednoduchá. Přiznám se, že primárním záměrem večerníčku bylo vytvořit takový charakter, který se bude dětem líbit, budou jej milovat a zároveň bude něčím neotřelý. Přeci jen je už v českých večerníčkách poměrně dost „přepečkováno“ a „přepečkováno“.

Neustále si vybavuji historku Zdeňka Milera, když vyprávěl o tom, jak ke krtkovi přišel. Vše začalo, když mu byl přidělen příběh O plátěné košilce:

"Ta povídka se mi nelíbila, protože tam byly samý stroje a nebylo to vůbec pro děti. Tak jsem si říkal, jestliže to má být pro děti, tak tam musí být nějaká figurka, která bude celej ten děj provázet, a tak jsem přemýšlel, přemýšlel. Ale já jsem chtěl pořád udělat nějakou novou figurku, kterou ještě nikdo nedělal. A mně to nešlo, vůbec. Tak jsem potom

*říkal: Tak teď se půjdu projít do lesa a buď na něco přijdu, nebo to vzdám. No a tak jsem šel do lesa, a já jsem na nic nepřišel. Tak jsem šel celej zničeněj, a když jsem vylez na louku, najednou jsem zakopnul a vona to byla krtina! Tak jsem říkal: Já to je nápad, krtek!*¹

Možná, že moje cesta byla v něčem podobná. Taky jsem přemýšlela, hledala, zvažovala jsem kozu, mravenečníka, buvola, pandu... Až jsem se nakonec rozhodla pro malé, roztomilé, chundelaté zvířátko - koalu, který je, jak je obecně známo, všem sympatický. Všichni by ho chtěli pochovat a přitulit se k jeho stříbrnému kožíšku, ale ne každému se to splní. Přitom, i když jsem si to vůbec neuvědomovala, byl koala celou dobu kolem mě. Byl všude! Nejen, že jsem kolem něj dennodenně čtyři roky chodila po chodbě (obr. 1), nálepky s koalou byly na mém notebooku i skříňce, ale sledoval mě dokonce i prostřednictvím vypínače na prázdninové dovolené v Itálii (obr. 2). Pravděpodobně tedy zafungovalo i podprahové vnímání.

Obr. 1: Dřevěná socha – člověk, medvěd a koala

¹ KUCHYŇOVÁ, Zdeňka a Zdeněk MILER. Postavička slavného krtečka i jeho autor Zdeněk Miler slaví významná výročí. In: *Český rozhlas - Rádio Praha* [online]. 2006 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/ceskonej/postavicka-slavneho-krtecka-i-jeho-autor-zdenek-miler-slavi-vyznamna-vyroci>

Obr. 2: Vypínač

1.4 Bajky

Občas jsem zhlédla film, který byl vyprávěn úžasnou filmovou řečí a byl vizuálně krásný, ale když skončil, cítila jsem, jakoby ho někdo utnul v nevhodném okamžiku. Naopak jiné filmy ve mně zanechaly konkrétní pocity. Stejný problém jsem měla se svými studentskými minisnímky. Měla jsem pocit, že to není ono, že jim chybí konec. Vždycky jsem si nevěděla rady s tím, jak je ukončit. Až pak na scenáristickém workshopu lektor vyslovil to klíčové pravidlo, které jsem tak dlouho hledala – film musí mít téma! To je to, co některým filmům chybí. Řešením tedy nebylo najít konec pro mé filmy, ale vymyslet téma, a konec už vyplyne sám. A protože se primárně věnuji dětské tvorbě, bylo by vhodné dětského diváka trošku vychovávat. Bajky se proto samy nabízely. Inspiraci jsem tedy hledala u Ezopa nebo francouzského autora Jeana de La Fontaina.

1.5 Bombat? Mombat? Jo vombat!

S první epizodou nastala i další otázka – které zvířátko potká koala jako první? Po rychlém prostudování australské fauny a vypsání všemožných tvorů jsem vybrala vombata. Snad už jen proto, že jsem o něm předtím nikdy neslyšela, ukázal se vombat jako nejvhodnější zvířátko. Lehce zavalitý, chlupatý a neškodný vačnatec s malým předkusem, který se na internetových videích válí na zádech a nechá se škrábat na břicho, mě doslova uchvátil. Navíc jsem se později při tvorbě setkávala se zjištěním, že zhruba devadesát devět procent dospělých o vombatovi také nikdy předtím neslyšelo. A ke všemu ještě mnozí udělali z vombata „bombata“, nebo dokonce „mombata“.

1.6 Prostředí

Když už jsem se pustila v tvorbě tak daleko za několik moří a oceánů, bylo potřeba si pečlivě nastudovat australskou faunu a flóru. Základem pro má filmová pozadí bylo pozorování a studijní kresby všemožných roztodivných australských stromů a rostlin, pro jejichž hledání jsem využívala převážně internetovou galerii obrázků Google. Paradoxně jsem až z obrázků zjistila, jak je vlastně Austrálie krásná, barevná a obdivuhodná! A to vše musím dětem v pohádce ukázat.

1.7 Koala ve filmu

Dalším krokem při výrobě filmu byl průzkum filmového trhu s tematikou koaly. S pomocí internetového portálu Československá filmová databáze a vyhledávače Google jsem našla filmy, v nichž se postava koaly objevuje. S překvapením jsem zjistila, že jich není mnoho.

První film, na jehož screenech byla k vidění postava koaly, se jmenuje Lilo a Stitch (obr. 2) z roku 2002, pocházející od tvůrců Deana DeBloise a Chrise Sanderse. Po zhlédnutí prvních minut snímku jsem však byla rychle vyvedena z omylu, neboť se vůbec nejedná o koalu, ale o uměle vytvořenou existenci, která je hlavním hrdinou jednoho velkého animovaného sci-fi. Stitch, jak se roztodivný tvor jmenuje, umí zatahovat tykadla, druhý pár horních končetin a také výběžky na zádech, proto ve filmovém lidském světě působí trochu jako koala (obr. 3).

Další filmy, v nichž se objevuje postava koaly:

Kouzelný puding (2000), režie Karl Zwicky, 2D animovaný film;

The Outback (2012), režie Kyung Ho Lee, 3D animovaný film;

Divočina (2006), režie Steve 'Spaz' Williams, 3D animovaný film;

Bratři koalové (2003), režie Martin Pullen, Tobias Fouracre, loutkový seriál;

Mrkáček Blinky Bill (1992), režie Yoram Gross, 2D zasazené do reálného prostředí;

Ozzie (2006), režie William Tannen, hraný film s loutkou vedenou herci.²

² Česko-Slovenská filmová databáze [online]. 2001-2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/>

Obr. 3: Stitch³Obr. 4: Lilo a Stitch⁴

1.8 České večerníčky

Mé dětství se točilo kolem večerníčků. Některé jsem měla ráda více, jiné méně, ale vždycky mě velmi bavilo sledovat nejrůznější příběhy kreslených hrdinů a napodobovat výtvarná pojetí těchto pohádek. Spousty z nich jsme měli natočené na VHS kazetě, a když jsme byli s bratrem nemocní a museli ležet v posteli, pohádky nám dělaly věrného společníka. Ale televize u nás doma nebyla jediným zprostředkovatelem seriálů na dobrou noc. Ráda jsem si prohlížela obrázkové knížky a leporela s Krtkem nebo O štěňátku od Zdeňka Milera, maminka nám četla o Broučcích Jana Karafiáta, a když jsem byla větší, snažila jsem se napodobovat třeba kresby Králíků z klobouku Vladimíra Jiráka a pod peřinami s Rákosníčkem od Zdeňka Smetany jsem snila o tom, že jednou taky nakreslím večerníček pro děti.

1.9 Zdeněk Miler

Zdeněk Miler se narodil v roce 1921 v Kladně. Za devadesát let svého života dokázal stvořit spousty kreslených příběhů, které přirostly k srdci mnoha dětem, mně nevyjímaje, a to nejen v Česku. Ačkoli primárně studoval malbu, ve válečném období byl nucen studia zanechat a nastoupit jako výtvarník do Baťových ateliérů kresleného filmu ve Zlíně.

³ Stitch. In: *Cartoonsimages.com* [online]. [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://cartoonsimages.com/sites/default/files/field/image/16c1.jpg>

⁴ Lilo a Stitch. In: *Media-cache-ak0.pinimg.com* [online]. [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://media-cache-ak0.pinimg.com/originals/b7/6e/1d/b76e1daa8709e7cd75e353eaaaff3466.jpg>

Po válce dokončil školu a přešel do studia Bratři v triku, které v Praze vedl Jiří Trnka. Tam se naučil základy animace a scenáristiky. Jeho prvním filmem se stal Milionář, který ukradl slunce. Neopustil však ani dráhu ilustrátora. Jeho milé, barevné kresby zkrášlily mnoho dětských knih. Za jeho práci ho nakladatelství Albatros vyznamenalo oceněním Zlatá paleta za více než pět milionů prodaných výtisků knih, na kterých se podílel. O dva roky později pak získal další cenu - Cenu za celoživotní práci s dětskou knihou.^{5,6}

V roce 1954 mu byla nabídnuta zakázka na film o výrobě plátěné košilky. Nakonec však nesympatický příběh plný strojů přetvořil v úžasnou pohádku pro děti – Jak krtek ke kalhotkám přišel. Rozhodně to nebyla jednoduchá cesta. Jak postupně vznikala postava Krtka, vysvětluje Zdeněk Miler v rozhovoru na Českém rozhlase:

„Je to taková figurka, která není ani myš, nemá to nějaký výraz. Tak jsem to začal kreslit. A třetí tejdén jsem z toho zvířátka udělal figurku, kterou jsem nechal hrát v kresleném filmu. Potom jsem udělal film, kterej se jmenoval Jak krtek ke kalhotkám přišel, ten film přišel do Benátek a tam se všem hrozně líbil a dostal tam hlavní cenu Benátskýho lva.“ [...]

„Drobný úpravy byly. Von měl vocásek, ten jsem mu nakonec zrušil. Potom měl dlouhej, dlouhej čumák a vypadal jako dost staře, tak jsem mu ten čumák zkrátil no a von v tu ránu byl z něho takovej kluk.“⁷

I přesto, že malá černá postavička není zhola jedinou, kterou Miler vytvořil, Krtek je nejznámější a stal se neodlučitelnou součástí našeho dětství.

Kontroverzním činem posledních let je kontrakt podepsaný Karolínou Milerovou, vnučkou tvůrce Krtka, s Číňany, díky němuž může být započata výroba dalších děl Krtka. Číňané převedou oblíbenou postavičku do 3D formátu a natočí 52 nových animovaných děl. Společně s Krtkem by se v příbězích měla objevovat i panda – Číňany milovaná a téměř posvátná animovaná postavička z tamějších pohádek. To by mělo údajně zaručit

⁵ ČERNÝ, Milan. Zdeněk Miler. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. 2001-2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/tvurce/9039-zdenek-miler/>

⁶ ULVER, Stanislav. *Animace a doba: Sborník textů z časopisu Film a doba 1955-2000*. Brno: Sdružení přátel odborného filmového tisku, 2001. ISBN 0015-1068.

⁷ KUCHYŇOVÁ, Zdeňka a Zdeněk MILER. Postavička slavného krtčka i jeho autor Zdeněk Miler slaví významná výročí. In: *Český rozhlas - Rádio Praha* [online]. 2006 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/ceskonej/postavicka-slavneho-krtcka-i-jeho-autor-zdenek-miler-slavi-vyznamna-vyroci>

výrobní kvalitu příběhů. Proč se nové díly netočí v Česku? Číňané se podle Karolíny Mile-rové stavěli k výrobě filmu nadšeněji oproti chladnějšímu přístupu České televize. Na ko-lik bude v příbězích zachována dosavadní poetika a jak bude vypadat oblíbená postavička po převedení do 3D, na to si budeme muset ještě počkat. Mně osobně je z toho trochu smutno, vůči 3D Krtkovi jsem značně skeptická a představa kombinace asijského výtvarna s českým Krtkem ve mně vyvolává odpor.⁸

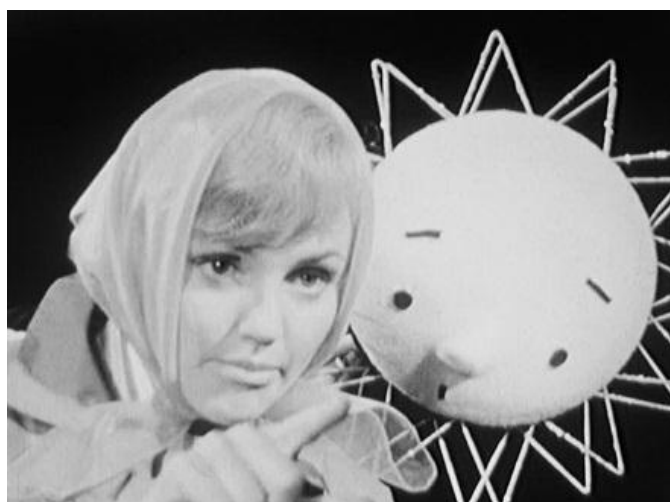
⁸ VESELOVSKÝ, Martin a Karolína MILEROVÁ. Panda zaručí, že Krtek bude kvalitní, říká vnučka autora. In: *Video.aktualne.cz: DV TV* [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://video.aktualne.cz/dtv/dtv-10-11-2014-konec-sefa-cd-krtcek-doprovod-u-porodu/r~fb51eea6690a11e4845a002590604f2e/r~96ecad1068cf11e4840b002590604f2e/>

2 VLIV VEČERNÍČKŮ NA DĚTSKÉHO DIVÁKA

Následující kapitola je malou exkurzí do historie vysílání večerních pohádek pro děti, shrnutím podstatných vlastností a funkcí českého fenoménu, kterým bezpochyby večerníčky jsou. Rovněž se budeme věnovat vlivu, jaký české pohádky na dobrou noc na dítě ve skutečnosti mají. Pro lepší srozumitelnost bude vše demonstrováno na několika konkrétních příkladech.

2.1 Odkud se vzal ten okatý kluk?

Česká televize započala své vysílání 25. února 1954. Avšak v počátcích televizního přenosu nebyl večerníček jeho součástí. Vše začalo postupně, a to v roce 1963, kdy byl poprvé odvysílán díl z cyklu Stříbrné zrcátko, který představoval nedělní podvečerní pohádky s nepravidelnou stopáží. O dva roky později, 2. ledna, uvedla Česká televize první podvečerní pohádku s názvem Kluk a kometa pod režijní taktovkou Ludvíka Ráží a za účasti Černého divadla a herečky Štěpánky Haničincové.

Obr. 5: Š. Haničincová⁹

Samotná postavička kluka Večerníčka, jak ho známe dnes, se zrodila pod dohledem studia Bratři v triku, konkrétně pod rukama výtvarníka Radka Pilaře, režiséra Václava Bedřicha a animátora Antonína Bureše v létě 1965. Hudbu zkomponoval Ladislav Simon a hlas propůjčil Večerníčkovi tehdy pětiletý Michal Citavý. Historicky úplně první večerní-

⁹ *Kluk a kometa* [film]. Režie Ludvík RÁŽA. Československo, 1965.

ček doprovázený zmíněnou znělkou byl odvysílán příběh O televizním strašidylku od Václava Bedřicha. V roce 2015 tedy Večerníček slaví své kulaté padesáté narozeniny! Za tu dobu, co okatý kluk v papírové čepici skrz obrazovku zdraví děti každý večer, bylo odvysíláno už více než tři sta seriálů.^{10, 11, 12}

2.2 Vliv a funkce večerníčku

Vzhledem k tomu, že legendární znělka svolává děti k pohádce ve večerních hodinách, můžeme tvrdit, že primární funkce večerníčku je zklidnit dítě a připravit ho ke spánku. Už odedávna se přeci dětem vyprávěly nebo předčítaly příběhy na dobrou noc. Krátký, převážně sedmiminutový filmeček je proto ideálním večerním rituálem před ukládáním dítěte do postele. Nicméně se nejedná o jediný pozitivní přínos večerníčků. Děti milují pohádky, protože jde o určitou formu zábavy, hry i relaxace. Za další a velmi významnou funkci večerní pohádky můžeme považovat výchovný element, který by měl být bezpochyby v každém správném příběhu zakomponován. Ovšem výchova diváka může mít více podob, proto jsem si dovolila rozdělit večerníčky do dvou pomyslných skupin, a to na pohádky věnující se chování jednice a mezilidským vztahům, tedy mravním hodnotám, a na pohádky, které mají edukativní přínos, předkládají faktické údaje a obohacují diváka vědomostmi. Můžeme ale najít i příběhy, které obsahují jak mravní poučení, tak i vědomosti. Nyní uvedu pár příkladů z obou pomyslných skupin.¹³

2.3 Mravní výchova

Zákeřná provokatérka vrána ve večerníčku Štaflík a Špagetka zlobí pejsky tak dlouho, až se jí její nekalé plány vymstí a sama se tak potrestá. Pohádka tím krásně ukazuje dětem, že když se nebudou chovat hezky k okolí a budou vyvádět lumpárny, špatně to s nimi dopadne (obr. 6 – 8)

¹⁰ Historie večerníčku. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-12-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/0-vecernicek/5626-historie-vecernicku/>

¹¹ KŠAJTOVÁ, Marie a Irena POVEJŠILOVÁ. *Velký příběh Večerníčku: historie nejslavnějšího televizního pořadu u nás*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2005, 93 s. Albatros Plus. ISBN 80-000-1664-8.

¹² GREGOR, Lukáš. Kudy vedly cesty?: ANIMOVANÝ FILM: Večerníček, část I. – historie. In: *25fps.cz* [online]. 2007 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://25fps.cz/2007/kudy-vedly-cesty/>

¹³ HOCHMANOVÁ, Zdeňka. *Vývoj večerníčku a jeho vliv na současné předškolní dítě* [online]. Pardubice, 2010 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: https://dspace.upce.cz/bitstream/10195/36082/1/HochmanovaZ_VyvojVecernicku_OK_2010.pdf. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice.

Obr. 6 – 8: Štaflík a Špagetka¹⁴

Animovaný seriál *Pozor bonbon!*, který zachycuje soužití dvou bobrů v zoologické zahradě, nepřímou nabádá děti, aby nejedly nadměrné množství cukrovinek a jiných pamlsků, protože by mohly dopadnout stejně jako nezbedná myš Agáta (obr. 9 – 11)

Obr. 9 – 11: Pozor, bonbon!¹⁵

Stejnomené filmové zpracování z roku 1995 známé knížky *Broučci* Jana Karafiáta v náboženském duchu vede děti k pokoře, lásce a slušnému chování. Zmíněná loutková pohádka něžnou, laskavou formou a prostřednictvím příjemného tlumeného hlasu Jana Hartla učí děti například poslušnosti a lásce k rodičům, a že všichni si musíme pomáhat. Pohádka navíc díky nádherným loutkám a celkovému výtvarnému pojetí Jitky Walterové a pod režijním vedením Vlasty Pospíšilové získává osobitou, kouzelnou atmosféru, která i mě jako dítě oslovila i přesto, že mě rodiče k víře nevedli (obr. 12 – 14).

¹⁴ *Štaflík a Špagetka* [animovaný film]. Režie Václav BEDŘICH. Československo, 1971.

¹⁵ *Pozor, bonbon!* [animovaný film]. Režie Milan KLIKAR. Česko, 1993.

Obr. 12 – 14: Broučci¹⁶

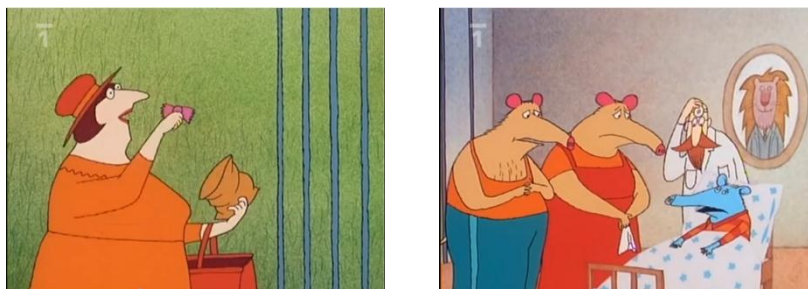
Úsměvný plastelínový seriál *Žížaláci* z roku 2009 v díle s názvem *Sportovci* vtipně pomocí nadsázky a hravých metamorfóz předkládá divákovi, že jíst se má slušně u stolu a příborem, a ne se „nacpávat jako prase“. Navíc se pak může stát, že s velikým břichem se těžko někam dostanete a musíte hodně cvičit, abyste se vrátili na svou původní váhu.

Obr. 15 – 18: Žížaláci¹⁷

V díle *Jak Žofka poslala Irču zachránit Zbyněčka Tapíra* (obr. 19 – 20) se dozvídáme nejen, že tapíři žijí v Jižní Americe a že se v ZOO nesmí krmit bonbony, ale také, že každé zvířátko, i to nejmenší, jako je například moucha, má právo na život, protože může být někdy někomu užitečné!

¹⁶ *Broučci* [animovaný film]. Režie Vlasta POSPÍŠILOVÁ. Česko, 1995.

¹⁷ *Žížaláci* [animovaný film]. Režie Jaromír GÁL. Česko, 2009.

Obr. 19 – 20: Jak Žofka poslala Irču zachránit Zbyněčka Tapíra¹⁸

Na druhou stranu musím uvést i příklad večerníčku, který podle mě jakoukoli mravní výchovu postrádá, ba přímo degraduje! Po zhlédnutí dílu Bugo a Pikola chytají bronz (obr. 21 – 23), mají děti evidentně nabýt dojmu, že dělat si legraci ze strážníka a ještě mu ukrást čepici je naprosto v pořádku!

Obr. 21 – 23: Bugo a Pikola chytají bronz¹⁹

Jako malý bonus a vtipnou kontroverzní perličku lze uvést ještě stížnost jistého diváka, pana V. Sedloně, který si na adresu České televize stěžoval, že znělka večerníčku je do jisté míry závadná a měla by být přezkoumána. Podle Sedloně znělka „porušuje zásady ekologické výchovy, vybízí k porušování silničního zákona, navádí k hazardu se zdravím a ignoruje bezpečnostní pravidla platná v celé Evropské unii“.²⁰

¹⁸ *Jak Žofka poslala Irču zachránit Zbyněčka Tapíra* [animovaný film]. Režie Cilka DVOŘÁKOVÁ. Česko, 1996.

¹⁹ *Bugo a Pikola chytají bronz* [animovaný film]. Režie Karel TRLICA. Česko, 1998.

²⁰ HLOUŠKOVÁ, Lenka. Svým hlasem Večerníčka už uspává vnoučata. In: *Novinky.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/styl/362880-svym-hlasem-vecernicka-uz-uspava-vnoucata.html>

2.4 Edukační funkce

Asi nejznámějším a nejkrásnějším příkladem večerníčku, který předkládá dětem zajímavá fakta, která mohou obohatit jejich vědomosti, je příběh Jak krtek ke kalhotkám přišel (obr. 24 – 26). Pohádka nás obeznamuje s celým výrobním procesem kalhot od pěstování lnu až po samotné šití! Navíc krteček nedostane kalhoty jen tak zadarmo, ale musí také přiložit ruku k dílu a pracovat – vytrhávat plevel, zalévat rostlinky, nebo odhánět nenasytnou housenku.

Obr. 24 - 26: Jak krtek ke kalhotkám přišel²¹

Kalhoty ale nejsou všechno. Asi nejpřekvapivějším tématem, kterému se kdy pohádky o krtkovi věnovaly, je porod. Jedná se snad o jediný večerníček, který se touto problematikou zabývá. Díl nese název Krtek a maminka (obr. 27) a jednoduše a hlavně pravdivě ukazuje dětem, jak přicházejí na svět zajíčci – miminka. Pravděpodobně proto, že se zmíněný díl svým zpracováním poměrně dost odklání od klasické poetiky, na kterou jsou všichni rodiče i děti zvyklí, se tento příběh nesetkal s pozitivním ohlasem – na serveru Česká filmová databáze si epizoda v diváckém hodnocení vysloužila pouhých 66%, čím získala celkově nejnižší úspěšnost ze všech dílů o Krtkovi.

²¹ Jak krtek ke kalhotkám přišel [animovaný film]. Režie Zdeněk MILER. Československo, 1957.

Obr. 27: Krték a maminka²²

Seriál O človíčkovi je dalším krásným příkladem toho, jak nenásilnou formou a s něžným humorem přiblížit malému dětskému divákovi dobu divokého pravěku, plného podivných prazvírat. Navíc pohádka vysvětluje, jak se člověk například naučil pracovat s ohněm, nebo jak si z hlíny vyrobil první nádoby. Režisér Josef Lamka natočil tuto sérii úsměvných příběhů o tom, jak člověk objevuje a poznává svět kolem sebe, stejně jako malé dítě bádá a tápe v neznámém prostředí (obr. 28 - 29)

Obr. 28 - 29: O človíčkovi²³

Oblíbená pohádka Zdeňka Smetany o Rákosníčkovi zase děti seznamuje s některými přírodními úkazy, například jak vzniká duha, proč prší, co dělají na obloze

²² Krték a maminka [animovaný film]. Režie Zdeněk MILER. Česko, 1997.

²³ O človíčkovi [animovaný film]. Režie Josef LAMKA. Československo, 1985.

hvězdy, nebo je vzdělává v oblasti ekologie. Vše je podáno jednoduchou hravou formou, která odráží dětskou naivitu a fantazii (obr. 30 – 32).

Obr. 30 – 32: Rákosníček²⁴

Novější seriál z roku 2011 s názvem Tarbíci pro změnu odhaluje neznámé tvory Afriky. Dvě hlavní postavičky – hlodavci tarbíci, v každém díle potkají nějaké neznámé africké zvířátko a zažijí s ním veselou příhodu. Děti například zjistí, jak vypadá pták marabu, hrabáč kapský, kaloň, luskoun nebo třeba hadilov (obr. 33 – 35).

Obr. 33 – 35: Tarbíci²⁵

2.5 A ještě jeden vliv

Filmový divák však nevnímá pouze narativní stránku příběhu, hlavní a primární část jeho pozornosti a zájmu budí především celkové výtvarné pojetí a ztvárnění charakterů. Vizualní podoba díla je proto nejdůležitější, a to zejména u dětského diváka, který si vytváří vztah oblíbenosti na základě vzhledových sympatií. Už odmala je nám nejen

²⁴ Rákosníček [animovaný film]. Režie Zdeněk SMETANA. Československo, 1977-1983.

²⁵ Tarbíci [animovaný film]. Režie Bára DLOUHÁ. Česko, 2011.

v televizi předkládána určitá forma stylizace a výtvarný názor, které postupně přebíráme a považujeme je za běžný standard. Snad každé dítě se snažilo zachytit na papír svého oblíbeného animovaného hrdinu (obr. 36), a tedy každé dítě je ovlivněno určitým výtvarným pojetím. Například na mě osobně velmi zapůsobila tvorba Zdeňka Millera a Vladimíra Jiráňka.

Obr. 36: Krtek²⁶

Merchandising je sice pojem pocházející z angličtiny, který se k filmovému průmyslu pojí snad odjakživa, ale nevyhneme se mu ani v případě českého večerníčku. Většina českých kreslených seriálů proto nezůstala jen u filmového zpracování, ale nabídla dětem i tematické knížky, plyšové i jiné hračky, omalovánky, povlečení nebo oblečení s potiskem oblíbených postaviček. S postavičkami z večerníčků se však můžeme setkat i na dětských besídkách a karnevalech, kde se to veselými kostýmy jen hemží.

²⁶ Krtek. In: *Knihovnaspk.cz* [online]. [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: http://www.knihovnaspk.cz/sever/fotky/4978_m.jpg.

3 TÉMA

Původní ideou bylo vytvoření příběhu ve stylu bajky, tedy s ponaučením „Neposmívej se ostatním za něco, zač nemohou“. Nicméně, to, jakým stylem byl příběh vybudován, nenahrávalo charakterům, koala působil jako „buran“, ne jako kladná postava hodna dětského obdivu.

Vzhledem k tomu, že se jedná o první díl, v němž je potřeba seznámit diváka s celým prostředím Austrálie, bylo upuštěno od původní myšlenky a byl vytvořen jednoduchý příběh o přátelství a pomoci. Snad taky proto, že člověk si v novém a neznámém prostředí primárně hledá nějakého spojence – kamaráda.

4 NÁMĚT

„Námět podněcuje tvorbu kresleného filmu a může být vyjádřen jedinou větou.“²⁷

Bylo nutné si ujasnit, jak starým dětem bude příběh určen. Sice nemůžeme vyloučit fakt, že se na něj budou dívat starší děti nebo dospělí, ale po mých zkušenostech z mateřské školy je tento seriál primárně pro malé děti předškolního věku, tedy čtyři až pět let. Navíc děti vstupující do školního světa (tedy na pomezí šestého a sedmého roku života), opouštějící svět rodiny a navazující vztah se svými vrstevníky ve školním kolektivu může postihnout stud z toho, že ještě věří na nadpřirozené bytosti. Pohádky se tedy pomalu odsouvají do pozadí, ztrácejí na své atraktivitě a minimálně musejí být trochu upravené do reálné podoby lidského života.²⁸

Úplně prvotní námět, na jehož základě začal vznikat film *Koala a vombat*, byl postaven na podmínce seznámení dítěte s prostředním Austrálie – s tamními živočichy a rostlinami, zaobaleného do příběhu s poučením – „Neposmívej se ostatním za něco, zač nemohou“. Později však bylo od tohoto apelu ustoupeno a byl nahrazen jednoduchým příběhem o přátelství a pomoci.

²⁷ DOVNIKOVIČ, Borivoj. *Škola kresleného filmu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, katedra animovaného filmu, 2007, s. 160. ISBN 9788073311056.

²⁸ TRÁVNÍČEK, Jiří. *Vyprávěj mi něco--: jak si děti osvojují příběhy*. Vyd. 1. V Příbrami: Pistorius, 2007, s. 45-46. Scholares, sv. 16. ISBN 9788071858294.

5 LITERÁRNÍ SCÉNÁŘ

5.1 Funkce literární přípravy

Literární přípravu lze považovat za určitý předstupeň scénáře, avšak na rozdíl od něj je literární příprava oproštěna od technických poznámek a popisů, které jsou pro samotnou výrobu filmu velmi důležité a klíčové. Pro mě byla literární předloha velmi podstatným pomocníkem, neboť obsahuje rytmus, rychlost vyprávění a celkové tempo filmu a zároveň je předlohou k mluvenému slovu – komentáři.

5.2 Koala a vombat – literární příprava

Nyní předkládám původní literární předlohu, díky níž můžeme pozorovat zásadní obraty a změny v konečné podobě příběhu:

Daleko ve vlnách průzračného moře, kde se mezi korály roztodivných tvarů i barev prohánějí zářivé a barevné medúzy, rejnoci, delfíni, rybky, želvy i ptakopyskové, se tyčí exotická země. Říká se jí Austrálie. Hlína je tam oranžová a nebe mění barvu, podle toho, jakou má zrovna náladu. Někdy je modré, jindy fialovo-růžové nebo sluníčkově žluté. Žije tam spousta zajímavých zvířátek. Po souši mezi keříky a vysokými baobaby, to jsou ty stromy, co vypadají, jako by rostly naopak kořeny vzhůru, si vesele hopsají klokani. Vedle nich pak svýma velkýma oranžovými očima pozorují okolí ptáci emu.

Za růžovým jezerem se v poušti vyhřívají agamy a plazí se nebezpeční jedovatí hadi a v trávě se schovávají ježury. A pak ještě kousek dál, tam v pralese, tam je to nejkrásnější! Voní totiž po exotických květinách a mezi větvemi velikého stromu plného šťavnatého zeleného listí žijí koalové. Povalují se v korunách stromů, a protože baští lístky blahovičnicků, mají se tuze blaze! Táta, máma, sestřička a KOALA, je to velká rodina! Lalala, tralala!

Máma chová malou sestřičku, malý koala si hraje s tátovým huňatým obočím a všichni se tomu smějí. Malý koala dělá opičí kusy na větvích a táta ho chytá. Malý koala málem spadne, ale táta ho včas chytí, máma zvedne na tátu se synem výstražně prst. Malý koala dá mámě i sestřičce za ucho kvítek a nakonec se k sobě všichni šťastně přitulí.

Koalové si hoví spokojeně na stromě. Malý koala si utrhne voňavou kuličku z kvítí a hraje si s ní jako s voňavým míčem. Hází s ním o strom. Míček ale strom mine a letí pryč. Koala sleze ze stromu a prozkoumává okolí. Prolézá mezi krásnými rostlinami, takové jsou totiž jen v Austrálii! Koala najde svůj voňavý míč, přičichne k němu, líbezně se

usmívá, ale najednou se zamračí a začichá. „Co to tady tak divně smrdííí?“ Podívá se pozorněji a narazí na hromádku hranatých bobků. S údivem je ohlíží a šťourá se v nich klacíkem: „Co to je???“ Z trávy se ozývá chichotání: „Chichi, to jsou moje bobky!“ povídá tlust'oučké, chlupaté zvířátko s malým předkusem, které si utrhne trs trávy a slupne jej. „Ty jsi ale podivná koala!“ povídá koala. „Nejsem koala, já jsem vombátek!“ znovu na to zvířátko a znovu slupne pár stébel trávy a začne hrabat noru. „Ahaaa! A co to děláš?“ sleduje ho udiveně koala. „Hrabu noru,“ povídá vombat. Na to jsou totiž vombati experti! „A to tě baví?“ trochu zklamaně na to koala. „No jasně! Je to super! Máme pod zemí velikánské bludiště!“ nadšeně na to vombátek, sedne si na bobek a zase si nacpe do pusy trochu trávy a blaženě se usmívá. „Na, chceš taky?“ nabídne vombátek koalovi. „Ne, pojď si hrát, vombate, chytej!“ zavolá koala a hodí vombátkovi svůj balonek. Vombata ale trefí do hlavy, ten se zaklímá a zasměje se tomu. Balonek přistane před vombatem. „Jééé!“ raduje se vombat a slupne balonek jako malinu. „To byl můj balonek, vombate!“ trochu smutně na to koala. „Promiň,“ zastydí se vombátek. A nabídne koalovi: „Tak můžem jít na houpačku!“ a rozběhne se k padlému kmeni australského stromu a koala za ním. Jenže vombat je těžší, protože snědl moc trávy. Sedí dole a koala nahoře a ani se nehnu! Koala zkouší poskakovat, ale je to zbytečné. Co teď? Jak si budou hrát? Vombat dostane nápad. Přeleze ke koalovi, kmen se nahne a převáží. Koala se zaraduje. Pak vombat přeleze zase zpátky a ještě několikrát zopakuje. „Už mě to moc nebaví, vombátku, pojď hrát na schovku,“ nadšeně navrhne koala. „Já chci počítat,“ těší se vombat a zakryje si oči. Koala se honem rozhlíží, kam by se schoval. Honem! Vombat už dopočítává: „4...3...2...1 už jdouuuuu!“ Vombat nahlíží pod lístečky, rozhrnuje trávu, kouká do kmene stromu, ale nic...koala jako by se vypařil. „Achjo, kde jen může být?!“ smutní vombat. Najednou se na vombata začne sypat listí z nebe a ozývá se tichounké chichotání. „Á, támhle jsi, už jsem tě našel!“ raduje se vombátek. „To neplatí, ještě mě musíš chytit!“ oponuje koala. „Vombátek se snaží vylézt na strom. Ale kdo to kdy viděl, aby vombati lozili po stromech? „Háhá, háhá, nechytí, nechytí! Máš moc těžký zadeček!“ směje se koala. Vombátek je smutný. „Jsem pán výšin, jsem nejvyšší na světě a nikdo mě nechytííí!“ volá koala. Když tu se najednou ulomí větévka a koala zahučí do křoví! „Nestalo se ti nic?“ strachuje se vombátek a vyhrabává kamaráda z keře. „Nech mě, za to můžeš ty! Jdi pryč!“ otočí se koala našťavaně k vombatovi zády. Vombátek je smutný a odchází. Ze stromu se za koalou spustí rodiče. „Jsi v pořádku?“ kontroluje koalou máma. „Jo!“ uraženě na to koala a hladí si zadeček. „Vidíš, vidíš, posmíval ses a naparoval, až sis natloukl! Aspoň si to budeš příště pamatovat,“ kárá táta. „To od tebe bylo ošklivé! Svalovat vinu na druhé. To se nedělá! Vombátek je určitě

MOC smutný! A s kým si teď budeš hrát?“ povídá máma. Koala se zastydí. Utrhne zase jeden balonek a jde k vombatímu paloučku. „Vombate! Vombate!“ volá koala a rozhlíží se, ale vombat nikde. „Vombateee!“ zkouší znovu. Ale nikdo se neozývá. Koala je smutný. Naparoval se a posmíval se a ztratil kamaráda. „BAF!“ Vybfne na koalu z nory vombátek. „Jééé, tady jsi! Já už se bál, že jsi odešel... Promiň, vombátku, mrzí mě to! Budeš si se mnou ještě hrát?“ omlouvá se koala a věnuje vombátkovi rozkvetlý míč. „Tentokrát ho nesním,“ ostyšně slibuje vombat. „Pojď se podívat, vyhrabal jsem další podzemní bludiště! Můžeme si tam hrát na schovku!“ „Jééé!“ volá nadšeně koala a leze s vombatem do nory, kde si společně hrají.

6 AUSTRÁLIE

Australský kontinent je jedním z nejpodivnějších a nejpozoruhodnějších zároveň. Výskyt tamějších endemických druhů rostlin i živočichů je připisován především velkému stáří kontinentu a jeho značné izolovanosti od ostatního světa na Zemi. Místní fauna a flóra se tak mohly dlouho vyvíjet jedinečným způsobem a nebyly ovlivňovány například křížovým druhů z jiných kontinentů.²⁹

Austrálie je velmi řídko obydlený světadíl, z velké části tvořen pouštěmi a polopouštěmi a rozmanitou přírodou. Mezi nejzajímavější a možná nejznámější přírodní úkazy patří například posvátný kamenný monolit Uluru, též známý jako Ayersova skála či v anglickém jazyce zkráceně The Rock.³⁰ Tento dominantní kus pískovce, mimo jiné zapsaný do Světového dědictví UNESCO, se v domorodém jazyce označuje v překladu jako vombatí hora, neboť svým oblým tvarem připomíná zmíněného vačnatce.³¹ Další přírodní raritou je růžové jezero Hillier. Svou mléčně růžovou vodní plochou lemovanou bílou solnou krustou trápí hlavy biologů už řadu let. Zatím nebylo uspokojivě vysvětleno, co způsobuje růžové zbarvení vody, neboť nebyla prokázána přítomnost řas ani vodních organismů, které obvykle zbarvení vody způsobují.^{32, 33, 34}

6.1 Fauna

Austrálie je domovem mnohdy těch nejedovatějších živočichů na světě. Je známá například nejvyšším počtem výskytu plazů na Zemi, zejména jedovatých hadů – taipana velkého nebo pakobry východní. Jedovatým živočichem je ale například také na první pohled neškodný ptakopysk, obyvatelka Velkého bariérového útesu – medúza čtyřhranka smrtelná, či některé druhy pavouků. Osudné však bývá i setkání se žralokem bílým či krokodýlem mořským. Ale abychom nejmenovali pouze nebezpečné tvory, australskými iko-

²⁹ TELIČKA, Marek. Austrálie: Ukradená země. In: *Stoplusjednicka.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/australie-ukradena-zeme>

³⁰ TELIČKA, Marek. Svatá skála Aboriginů: Největší monolit na světě. In: *Stoplusjednicka.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/rudy-obr-svata-skala-aboriginu>

³¹ Hranaté výkaly vombatů jsou zázrakem přírody. In: *National-geographic.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/clanky/hranate-vykaly-vombatu-jsou-zazrakem-prirody.html>

³² MIKLÍN, Jan. Růžová jezera: Neobvyklá hříčka přírody. In: *Stoplusjednicka.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/ruzova-jezera-neobvykla-hricka-prirody>

³³ BRIGHT, Michael. *1000 divů přírody*. Vyd. 1. Překlad Jan Čermák. Praha: Reader's Digest Výběr, 2002, 448 s. ISBN 80-861-9639-9.

³⁴ SMITH, Roff Martin. 2009. *Austrálie*. Brno: Computer Press, 399 s. ISBN 978-80-251-2499-4.

nami jsou bezpochyby vačnatci klokan a koala. Dalšími živočichy jsou třeba vombat, vakoveverka, ježura, pes dingo, agama, ale také ptáci, třeba emu, kasuár a papoušek kakadu. Podrobněji se však zaměřím na dva filmové hlavní hrdiny – koalu a vombata.

6.1.1 Koala

Hned na úvod je vhodné zmínit jedno češtinářské pravidlo. Právě proto, že hodně lidí používá podstatné jméno koala v ženském rodě a skloňuje jej podle vzoru žena, je nutno uvést, že koala je podstatné jméno rodu mužského a je potřeba ho patřičně skloňovat podle vzoru předseda.³⁵

Tak tedy koalové – jsou australští endemičtí tvorové. Ačkoli svým vzhledem připomínají medvídky, jedná se o zástupce ze skupiny vačnatců, stejně jako například klokan. Tento zavalitý tvor středního vzrůstu obývá jih a východ australského kontinentu, kde panuje vlhké podnebí, které je zapotřebí k růstu tamních lesů a zejména blahovičníků neboli eukalyptů. Právě tyto stromy jsou výhradní potravou pro koaly. Listy blahovičníků obsahují aromatické látky, které jsou pro mnohé živočichy nestravitelné a jedovaté.

Koalové mají delší střapaté uši a na první pohled výrazný typický knoflíkovitý nos. Jejich hustá a zároveň jemná srst se pohybuje v odstínech popelavě šedé až hnědé. Při šplhání po stromech využívají koalové své mohutné a silné drápy, které jim pomáhají udržet se na větvích ve spánku i v těch nejroztodivnějších pozicích. Vzhledem k pomalému metabolismu prospí koalové až 18 hodin denně. Je známo, že koalové nepijí a vystačí si pouze s vodou obsaženou v listech.^{36, 37}

Tito roztomilí tvorové jsou však v současnosti ohroženým druhem na pokraji vyhubení. Na začátku 20. století totiž byli masivně zabíjeni kvůli svým hebkým kožešinám. Bohužel koalové jsou ohroženi lidmi i nezáměrně – zachytávají se v drátěných plotech, jsou napadáni psy, sráženi auty nebo zemřou jen proto, že někdo pokácel pár blahovičníků

³⁵ *Pravidla českého pravopisu*. 6. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003. ISBN 80-7182-145-4.

³⁶ HANZÁK, Jan a Zdeněk VESELOVSKÝ. *Světlem zvířat: I. díl - savci*. 3. vyd. Praha: Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, 1975.

³⁷ BREHM, Alfred a Jaromír TOMEČEK. *Život zvířat*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1974.

za svým domem. Ke všemu se ještě v Austrálii rozšířila přenosná chlamydiová nákaza, kvůli které je až padesát procent pohlavně zralých samic neplodných.³⁸

I přesto, že je pro nás Austrálie na míle vzdálenou zemí, můžeme koaly na živo pozorovat například ve vídeňské zoologické zahradě v zámeckém parku Schönbrunn, kde o ně pečuje česká ošetřovatelka Simona Gábrišová.³⁹

6.1.2 Vombat

V České republice téměř neznámý tvor žijící v oblasti jižní Austrálie, Nového Jižního Walesu a Tasmánie, to je vombat. Jedná se o zavalitého vačnatce s hranatou hlavou a výrazným holým čenichem. Jeho masivní tělo se silnými končetinami je pokryto hustou srstí v odstínech tmavě hnědé až šedé či olivové barvy.

Vombati jsou samotáři žijící v důmyslně vybudovaných systémech nor. Mají silné drápy, které jim pomáhají při budování podzemních chodeb v převážně svažitém terénu. Tito vačnatci se živí zejména rostlinnou potravou, jako jsou kořínky, tráva i hlízy, za kterými se vydávají většinou za tmy.⁴⁰

Asi nejzajímavějším faktem o vombatech jsou jejich kuriózní hranaté bobky. Průměrný vombat vyprodukuje ve svém aktuálním teritoriu až sto hranatých bobků. Vzhledem k tomu, že na jedno zatlačení uvolní jen čtyři až osm bobků, je pro něj vyprazdňování poměrně časově náročné. A proč mají právě vombati schopnost vytvářet tak bizarní trus? Nad tím si lámou hlavy i biologové. Jedna z teorií udává, že vzhledem k samotářskému stylu života a celkově rozvláčné a pomalé vombatí povaze, je třeba nějak zajistit vyhledávání vhodného partnera pro rozmnožování. Právě nápadný hranatý trus, který bývá nejčastěji na vyvýšených místech, jako jsou kameny a klády, by tomu měl být nápomocný, neboť si ho všimnou i poloslepí vombati. Navíc hranatý tvar je stabilnější, neodkutálí se a snadno se obrušuje větrem a dalšími přírodními vlivy. Vombati tak mohou poznat stáří bobků a tím

³⁸ REDAKCE. Exkluzivně pro National Geographic: Koalové jsou ohroženi. Dokáže je Austrálie zachránit?. In: *National-geographic.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/clanky/exkluzivne-pro-national-geographic-koalove-jsou-ohrozeni-dokaze-je-australie-zachranit.html#VUZTFJNz9ag>

³⁹ ZUNA, Pavel. Simona Gábrišová - Ošetřovatelka pand a koal ve vídeňské ZOO. In: *Stream.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/slavni-neznami/10003592-simona-gabrisova-osetrovatelka-pand-a-koal-ve-videnske-zoo>

⁴⁰ HANZÁK, Jan a Zdeněk VESELOVSKÝ. *Světlem zvířat: I. díl - savci*. 3. vyd. Praha: Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, 1975.

pádem i to, zda je příslušné teritorium obýváno aktuálně, či bylo domovem jiného vombata v minulosti.⁴¹

6.2 Flóra

Rostlinstvo Austrálie je rovněž velmi netypické a bohaté na všelijaké bizarní tvary. Vyzdvihla bych například tamější orchideje, které svým zbarvením i formou evokují třeba letící kachny - *Caleana major* (obr. 37), opičí hlavy, nebo dokonce lebky.

Obr. 37: *Caleana major*⁴²

Státní rostlinou Austrálie se pro svůj vzhled stala klokanka sličná (latinsky *Anigozanthos pulcherrimus*), která svými květy připomíná klokaní tlapy. Krásná je také plazivá, poléhavá vikvovitá rostlina rodu *Swainsona* s dominantním tmavým středem a červenými okvětními listy. V Austrálii najdeme i spousty druhů trav či rostliny schopné přežít v pouštních a polopouštních oblastech. Z dřevin můžeme jmenovat již zmíněný blahovičník (Eukalyptus), žlutokap, balmín, banksii, štetkovec, akácie a další. Austrálie je však také zemí baobabů, které tím pádem nerostou pouze v Africe.^{43,44}

⁴¹ Hranaté výkaly vombatů jsou zázrakem přírody. In: *National-geographic.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/clanky/hranate-vykaly-vombatu-jsou-zazrakem-prirody.html>

⁴² *Caleana major*. In: *Gardeninsoncloud9.com* [online]. [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.gardeninsoncloud9.com/wp-content/uploads/2010/08/Caleana-Orchid-02.jpg>

⁴³ JELÍNEK, Boleslav. *Anigozanthos.biz: australské rostliny* [online]. [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <http://anigozanthos.biz/AU/uvodem>

⁴⁴ *Australie-online.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <http://www.australie-online.cz/index.php/flora-a-fauna/zajimave-rostliny>

7 VÝTVARNO

Výtvarné pojetí příběhu pro dětského diváka je klíčovou a nejdůležitější záležitostí pro animovaný film. V následující kapitole se dozvíte, jak se vyvíjel můj boj například s tvarem a charakterem postaviček, kresebnou linkou, barvami nebo se stylizací australské flóry. Nejtěžší je převést studijní kresby do takové stylizované podoby, aby byly zachovány všechny důležité a podstatné charakteristické znaky a zároveň bylo dosaženo maximálního zjednodušení vhodného pro následnou animaci. Všechny výtvarnosti musí navíc působit celistvým a uspořádaným dojmem a po celou dobu trvání filmu dodržovat stanovená pravidla.

V dnešní době je na trhu primárně žádáno počítačové zpracování, proto bylo jasné, že animovanou pohádku bude nutné vyrobit v digitální podobě. Navíc počítač celkově usnadňuje a urychluje práci a obecně jí dodává modernější vzhled. Nicméně prvotní skici vznikaly na papíře. A jak jsem posléze zjistila, ani počítač není všemocný a kvůli problémům s kresebností linky jsem zůstala věrna staré dobré pastelce a bílému archu papíru.

7.1 Koalové

Obr. 38: Koala⁴⁵

Obr. 39: Na stromě⁴⁶

Prvním krokem bylo vytvoření samotné postavičky koaly. Zadání bylo jasné, koala musí být roztomilý. Bude to malý, hodný, veselý kluk, který občas zazlobí, ale jen malinko. Je zvědavý, rád hopsá po stromech a podniká všelijaké klukoviny. Má rád mámu, tátu i sestřičku. A po obědě se mu nikdy nechce spát! Stejně jako mně, když jsem chodila do

⁴⁵ Koala. In: *Wallpaperest.com* [online]. [cit. 2015-02-24].

Dostupné z: http://wallpaperest.com/wallpapers/animal-koala_472744.jpg

⁴⁶ Na stromě. In: *Maxisciences.com* [online]. [cit. 2015-02-24].

Dostupné z: http://img1.mxstatic.com/wallpapers/59947dbd6f55b9d90861b9fdbeb65643_large.jpeg

mateřské školy. Ale jak správně stylizovat hlavní znaky koaly? A jak odlišit malého koalu od mámy koaly, táty koaly i sestřičky? A jak to všechno skloubit s pozadím v jeden přehledný celek? To byly hlavní problémy, se kterými jsem se potýkala.

Důležité však bylo vycházet z reálné podoby koalů. Koalové jsou medvídkoví tvorové s šedou srstí, kulatýma střapatýma ušima a zvláštním nosem, který dominuje celé tváři. K lezení po stromech využívají své silné tlapy s drápky. Úplně první skica koaly (obr. 40) vznikla někdy v srpnu 2014 a následně se vyvíjela několik měsíců. Prošla různými podobami a nakonec změnila i barvu. Asi nejzásadnější změny se týkaly tvaru hlavy. Od prvotního lichoběžníku byl postupně přepracován v ovál, kouli nebo byl vyzkoušen například tvar připomínající fazoli. Změna nastala i v oblasti brady, kdy byla pevná obloučková linka připomínající spíše vousy dospělého tvora nahrazena lehčí hladkou linkou. Velmi podstatnou roli hraje rovněž posazení očí ve tváři. Ta se v případě malého koaly odvíjí od anatomických poměrů těla dítěte, tedy vysoké čelo, výrazné velké oči a uši a malý nosík. Finální zakulacená a střapatá ouška se od prvotních nákresů také značně odlišují. Hlavním cílem bylo dosažení co nejvěrohodnější podoby malého střapatého kluka, proto jsem upustila od hladké pevné obloučkové linky a nahradila ji lehkými tahy stylizovaných chloupků. Nakonec byly ještě zvoleny tři šibalské vlásky na hlavičce, které mohou napomáhat herecké akci při animování výrazů tváře.

Obr. 40: První skica koaly

Obr. 41: Oválná hlava

Obr. 42: PC skici koaly

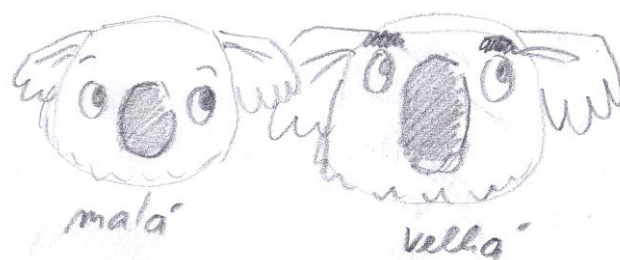

Obr. 43: Skici malého koaly

Obr. 44: Skici koalí rodinky

Vzhledem k tomu, že malý koala nemůže „růst jako dříví v lese“, bylo nutné ztvárnit nějakým způsobem i jeho rodiče. Táta nabyl podobu statného vousatého koaly s velkým dominantním hranatým nosem, huňatým obočím a učesanými ušima, ale zároveň dobráckým pohledem. Zmíněné znaky jsou poměrně nápadné, avšak nijak nevybočují z celkového výtvarného pojetí, a tak díky nim lze snadno rozeznat tátu od syna. Máma koala má rovněž menší učesané uši a řasy, které napomáhají zjemnit její něžný a láskyplný pohled. U dospělých postav bylo také nutné upravit anatomický poměr tváře, tedy oči posadit výše do čela a zmenšit a uhladit uši (obr. 45).

Obr. 45: Koala dítě vs. dospělý

Ačkoli je koalí kožich ve skutečnosti šedostříbrný s bílou náprsenkou, bylo nutné tento fakt poupravit. Obecně platí, že práce s odstíny šedé barvy je poměrně komplikovaná, neboť jiné barvy v kombinaci s touto opticky ztrácejí na své intenzitě. To je patrné na obrázku číslo 46, kde je koala v záběru spíše zapadlý, než aby vynikal. Navíc šedá barva má v symbolice nechvalné významy, jako například šedý život (obyčejný a nezajímavý), šedá myš (introvertní nevýjimečný člověk) anebo šedivé vlasy, které jsou spojovány se stářím. Austrálie je sice exotická země hýřící pestrými a neobvyklými barvami, ale tyrkysový koala na oranžovém stromě připomínal spíše králíčka Azurita z reklamy na avivážní prostředek (obr. 47). Nakonec tedy byla po několika neúspěšných pokusech zvolena barva s lehkým nádechem modré pro zástupce mužských postav (táty a malého koaly) a s nádechem teplé hnědé pro ženské postavy (mámy a sestry).

Obr. 46: Šedý koala

Obr. 47: Tyrkysový koala

Obr. 48: Modrý koala

Obr. 49: Skici koaly

7.2 Vombat

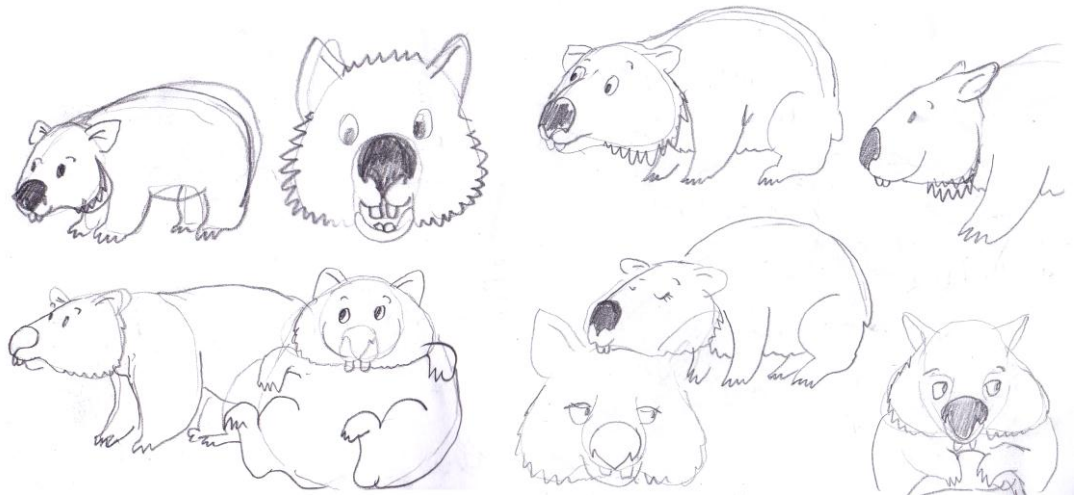
Obr. 50: Vombat⁴⁷

Obr. 51: Vombat⁴⁸

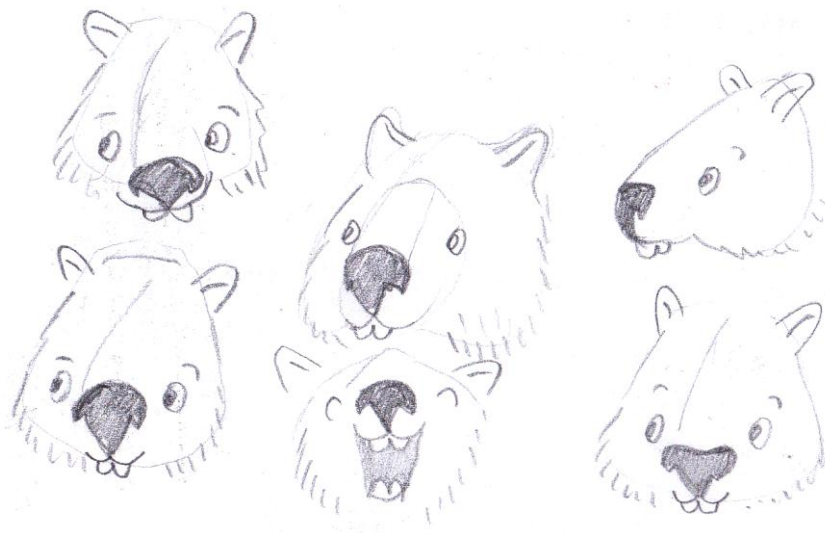
Druhou hlavní postavou je vombat. Jedná se o vačnatce, který trochu připomíná kapýbaru kříženou s bobrem či obří přerostlou myší. Vzhledem k tomu, že se jedná o nepříliš známého tvora, bylo poměrně těžké ho ve vhodně stylizované míře představit nejen malému divákovi. Pokud jde o jeho charakter, je vombat malý, miloučký a neškodný „bambulínek“ s malým předkusem. Věkově stejný jako malý koala. Bydlí v noře, živí se trávou a možná sem tam slupne nedopatřením nějakého malého červíka. Pro vombaty asi nejtypičtějšími znaky jsou: zavalité huňaté tělo, velký nos, lehce vyčnívající zoubky a krátká špičatá ouška.

⁴⁷ Vombat. In: *Weirdimals.wordpress.com* [online]. [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <https://weirdimals.files.wordpress.com/2009/07/wombat-ii.jpg>

⁴⁸ Vombat. In: *Thomryng.com* [online]. [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.thomryng.com/wp-content/uploads/2012/10/Common-Wombat.jpg>

Obr. 52: První skici vombata

Obr. 53: Skica hlavy

Po dobu dlouhého hledání a skicování požadovaného tvora bylo opět nutné dodržet dětský anatomický poměr částí tváře. Vombat je také charakterem stylizované malé dítě, tedy i on musí mít nízko posazené oči a vyšší čelo. Na rozdíl od koaly má však mnohem delší a silnější drápy, které mu umožňují snadnější hrabání v hlíně. Protože se valná část děje týká interakce mezi koalou a vombatem, bylo nutné i tyto dvě postavičky od sebe barevně odlišit pro snadnější orientaci diváka. Reálná barva srsti vombatů se převážně pohybuje v nevýrazných odstínech šedohnědé. Na druhou stranu bylo nutné vombata jasně odlišit od pestrého pozadí, ale zároveň ponechat škálu veselých dětských, stylizovaných barev, proto byla zvolena barva hnědá.

Obr. 54: Skici vombata

Obr. 55: Skici vombata

7.3 Pozadí

Jelikož se příběh odehrává v Austrálii, pro mnohé české smrtelníky osobně nepoznané exotické a vzdálené zemi, nebylo vůbec jednoduché ztvárnit všechny krásy místní přírody, kterou jsem i já mohla pozorovat a studovat pouze z fotek a obrázků na internetu. Na začátku jsem vytvořila virtuální počítačovou složku a všechny nalezené zajímavé a barevné fotografie jsem do ní ukládala. Bylo nutné si všimnout atmosféry hýřící pestrostí díky australskému slunci, barevných přechodů na obloze, odstínů cihlově oranžové hlíny, ale hlavně australských rostlin, stromů a jejich prapodivných květů, které v České republice rozhodně nenajdeme. To vše pak bylo zapotřebí převést do určité stylizované formy, která by byla přijatelná pro oko dětského diváka a zároveň neotřelá a poučná. Ke všemu ještě muselo pozadí vhodně korespondovat s postavkami.

Na začátku jsem se potýkala s vhodným výběrem výtvarné techniky. Vzhledem k tomu, že mně nejvíc vyhovuje lineární kresba doplněná o barvu, zkoušela jsem různé podoby v tomto stylu. Po dobu studia na vysoké škole jsem zjistila, že při práci na počítači, tedy ve virtuálním digitálním a nehmataelném světě, postrádám fyzický kontakt holýma rukama s hmotným materiálem. Na výsledky, které z mého snažení vzešly, si nebylo možné ani sáhnout, a navíc stačil jeden neopatrný klik nebo nedokonalost techniky a práce byla vymazána. Proto jsem se rozhodla, že k práci budu tentokrát přistupovat jinak. Ačkoli člověk při kresbě na papír nemá k dispozici tlačítko zpět ani funkci rychlého přesouvání či volnou transformaci objektu, ukázala se právě kresba pastelkou na papír jako nejvhodnější i proto, že žádný software nedokáže tak věrohodně napodobit proměnlivost a lehkost linky.

Kresba pak následně procházela různými změnami. Byla vyzkoušena kombinace s kolorováním fixami, vodovými barvami i zářivými anilinovými barvami. Žádná ze zmíněných variant však nebyla snadno modifikovatelná a také následná úprava barevnosti se ukázala jako velmi problematická a zdlouhavá. Nakonec byl zvolen kompromis mezi počítačovým zpracováním a kresbou pastelkou. Linka byla pomocí skeneru přenesena do digitální podoby s rozlišením 300 dpi a následně dokolorována v softwaru TVPaint. Barvy bylo možné snadno a rychle upravovat, odstupňovat a dosáhnout tak perspektivy nebo například přizpůsobovat barvám postav, které díky tomu vynikaly v popředí a zároveň nepůsobily odděleně.

Obr. 56: Levá pastelka, pravá dobarvená fixou

Obr. 57: Vodové barvy

Obr. 58: Anilinové barvy

Obr. 59: Počítačová kresba

Dalším důležitým aspektem byla kompozice a hloubka záběrů. Pro velikosti celků byla zvolena oválná kompozice s postavou ve zlatém řezu. Hloubky a zároveň určité míry vzdušnosti záběru bylo dosaženo multiplánovým pozadím – tedy v poměru k postavám

velké výrazně prokreslenější rostliny v popředí, dále postavy s australskou zjednodušenou flórou ve druhém plánu a konečně třetí plán vyplněný světlým naznačeným pozadím v dálce.⁴⁹

Obr. 60: Multiplán; lineární kresba pastelkou kolorovaná v počítači

Při studiu rostlin australské flóry také docházelo k problémům. Studijní kresby byly příliš složité a realistické a postrádaly jednoduchou autorskou stylizaci vhodnou pro dětský film. Možná je velmi patrné, že inspiraci jsem nakonec hledala u nádherných pohádkových maleb a kreseb Zdeňka Milera, kterého jsem obdivovala už jako dítě a přijala ho za svůj velký vzor.

⁴⁹ PLASS, Jiří. *Základy animace: základní pravidla klasické a virtuální animace*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2010, s. 48-49. ISBN 978-80-7238-884-4.

Obr. 61: První skici rostlin

Obr. 62: Skici rostlin

Obr. 63: Studijní kresby rostlin

Obr. 64: Ostrov I

Obr. 65: Ostrov II, návrh pozadí a rostlin

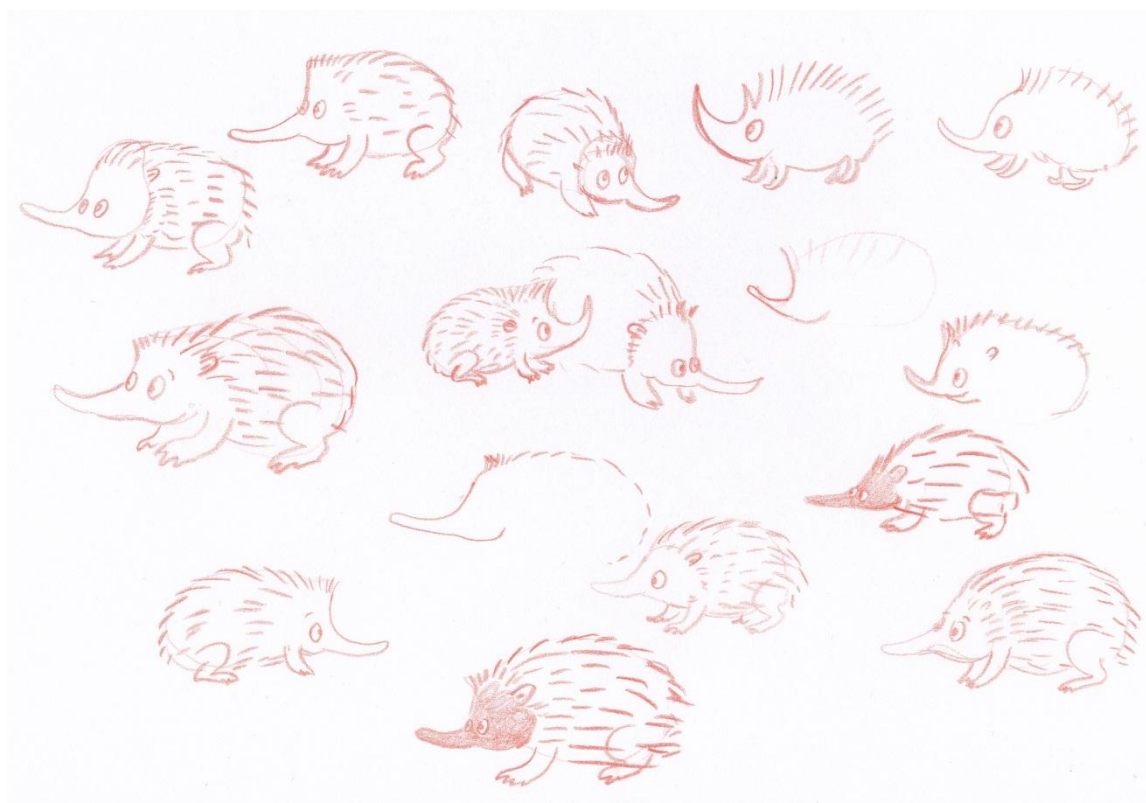
Obr. 66: Studijní kresby ve stylu Zdeňka Milera

7.4 Další postavy

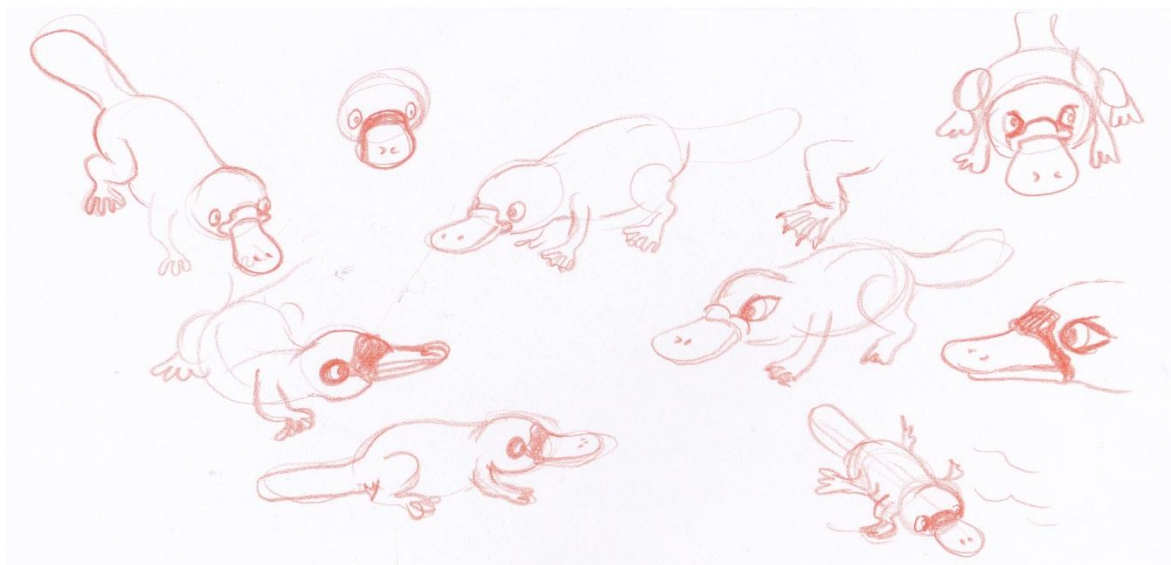
Koala s vombatem nejsou rozhodně jediní tvorové, kteří se ve filmu objeví. Již ve znělce bylo důležité představit několik dalších australských živočichů. I u nich je zapotřebí dodržet stejnou stylizaci jako u hlavních hrdinů. Jak jsem se s tímto problémem vypořádávala, je patrné z následujících skic klokana, ježury nebo ptakopyska. Velký vliv na zachování autorského stylu má asi tvar a posazení očí.

Obr. 67: Skici klokana

Obr. 68: Skici ježury

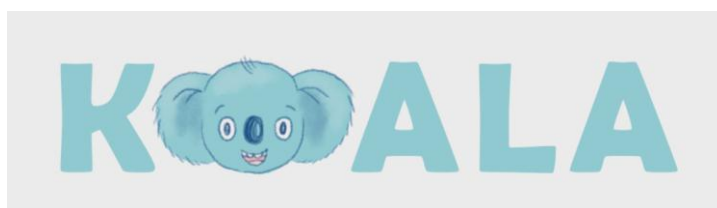

Obr. 69: Skici ptakopyska

7.5 Titulky

Večerníčky bývají často ohraničené jen velmi strohými a krátkými titulky, které obsahují pouhý jmenovitý seznam tvůrců na černém či jinak barevném pozadí. Výjimečně najdeme výraznější titulek s názvem pohádky či konkrétní epizody. Například nové díly Boba a Bobka obsahují i název a lehký náznak děje.

V případě koaly jsem se rozhodla vytvořit hlavní headline tak, aby korespondoval s celkovým stylem pohádky, a zároveň jsem se snažila do něj zakomponovala samotného koalu. Při prvním pokusu bylo písmeno „O“ nahrazeno hlavou koaly a akcentu bylo dosaženo animací mrkání a úsměvu. Použité písmo je Berlin Sans FB Demi v tučném řezu.

Obr. 70: Hlava koaly místo písmene „O“

Bylo však potřeba sjednotit všechny titulky a zároveň vybrat vhodný font, který by ladil s celkovým vizuálem filmu. Při výběru písma jsem se snažila najít takový, jenž by vhodně doplnil mou lineární kresbu. Ve výběru se nakonec jako nejvhodnější jevil font

SUNN, který sice obsahuje pouze verzálky (anglicky též all caps), ovšem podporuje českou diakritiku.

Obr. 71: Titulky k filmu

8 ANIMATIK

„Animatik – výstup práce storyboardu. Rytmus, v animaci stále opakované slovo, je prvním důvodem vzniku animatiku. Druhým je ověření sdělnosti, vypovídající schopnosti filmu ve smyslu záměru námětu.“⁵⁰

Při tvorbě animatiku byl využit obrázkový scénář a jednotlivé skici záběrů z něj byly vloženy za sebe do časové osy v programu Adobe After Effect CS6 a dále byly záběry více proanimovány a byly skicovitě naznačeny základní fáze pohybů a akce. Samotný timing se odvíjel od mluveného komentáře, který jsem si sama cvičně namluvila podle předem napsaného textu. Zvuk byl digitálně zaznamenán pomocí mikrofону a primitivního, volně dostupného softwaru Záznam zvuku, který je obsažen v operačním systému Windows 7.

Při tvorbě animatiku se postupně začaly projevovat nedokonalosti a nepřesnosti v technickém scénáři, který bylo nutné poupravit. Samotný animatik postupně prošel mnoha změnami. Syžet byl obohacen o akci i gagy nebo bylo upraveno jednání postav a celkově se film doladřoval po režijní stránce. Rovněž bylo nutné si ve fázi animatiku vyzkoušet pohyb postav na animačních testech. Vystala také otázka, zda se budou čtyřnohé postavy pohybovat po dvou, nebo všech čtyřech končetinách.

Nakonec však došlo k poměrně razantním změnám. Po konzultování s pedagogy i dalšími lidmi a po studiu a podrobnějším rozboru krtčích příběhů od Zdeňka Milera jsem dospěla k závěru, že je nutné kompletně upravit chování hlavního hrdiny. Ten se nemůže posmívat, koala musí být hrdina a za každých okolností kladný charakter, který všem pomůže a vše vyřeší. Stejně jako krtek, o kterém v rozhovoru na českém rozhlasu mluvil jeho autor Zdeněk Miler: *„To je něk v tý figurce samotný zakletý. Je to v jeho povaze, protože von je milej. Věci, který jsou nepříjemný, řeší s vtipem, to maj, myslim, děti docela jako rády.“⁵¹*

Na druhou stranu by ale nebylo vhodné, aby tou zápornou postavou byl vombat, proto byl do příběhu zakomponován ještě pavouk – australský paví pavouk, který je proslulý

⁵⁰ PLASS, Jiří. *Základy animace: základní pravidla klasické a virtuální animace*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2010, s. 65. ISBN 978-80-7238-884-4.

⁵¹ KUCHYŇOVÁ, Zdeňka a Zdeněk MILER. Postavička slavného krtčka i jeho autor Zdeněk Miler slaví významná výročí. In: *Český rozhlas - Rádio Praha* [online]. 2006 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/ceskonej/postavicka-slavneho-krtcka-i-jeho-autor-zdenek-miler-slavi-vyznamna-vyroci>

svými nabubřelými tanečky a napařováním se. Právě on se nakonec měl oběma postavám posmívat a pyšnit se. Bohužel ani zmíněné řešení se neukázalo jako to pravé. Nakonec tedy bylo potřeba upustit od plánovaného poučení „Neposmívej se ostatním za něco, zač nemohou!“ a nahradit jej tématem o hrdinství a přátelství dvou kamarádů. Problematika namyšlenosti se bude zkrátka lépe hodit k pavímu pavoukovi, který byl nakonec z prvního dílu úplně vyškrtnut a bude mu věnován celý jeden díl od začátku až do konce, protože se jedná o opravdu zvláštního tvora, který si zaslouží více pozornosti než pouhé mihnutí se v prvním díle.

9 TECHNOLOGIE

9.1 Animační technika

Slovo animovat má kořeny v latinském anima, což v překladu znamená duše.^{52,53} Abych mohla svým postavám vnuknout duši a oživit je, vybrala jsem kreslenou 2D animaci v počítači, která je sice časově náročnější, ale umožňuje prakticky jakýkoli pohyb a obecně se dá říci, že je svobodnější a měkčí než animace plošková. Ačkoli by vzhledem k lince bylo vhodnější animovat kompletně celý film na papír, z časových důvodů byla zvolena animace digitální pomocí tabletu.

9.2 Software

Vzhledem k výtvarné povaze filmu, jsem zůstala věrna bitmapovému animačnímu programu TVPaint Animation 9 Pro, který sice na jednu stranu neumožňuje například postprodukčně zoomovat záběry či kvalitní export videa (k exportu videa je nutné použít jiný postprodukční software), na druhou stranu je ale výtvarnější a celkově jeho prostředí a funkce suplují klasickou podobu ručně kreslené animace na papír. Například maximálně vyhovující funkce prosvětlovacího pultu (Light Table), který zobrazí předchozí nebo následující fáze v libovolně zvolené barvě i intenzitě pro lepší přehlednost. Software dále umožňuje přehledné vytváření klipů (Clip), které umí následně přehrát v požadovaném sledu libovolně zvolenou rychlostí. Je tedy možné rozdělit film do záběrů, animovat je zvlášť a zároveň si je kdykoli přehrát všechny za sebou.

Protože bylo pozadí kresleno lineárně klasicky na papír, bylo potřeba jej převést do digitální podoby. K tomu byl využit scanner Canon, který umožňuje pokročilé nastavení při skenování fotografií. Pozadí byla skenována v klasickém rozlišení 300dpi nebo 600dpi. Pro rychlou úpravu a ořez naskenovaného materiálu jsem využívala volně dostupný program PhotoFiltre. Následně byla lineární pozadí importována do programu TVPaint, kde byla kolorována. Jelikož nebylo možné lineární kresbu dokonale vyklíčovat (odstranit

⁵² DOVNIKOVIČ, Borivoj. *Škola kresleného filmu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, katedra animovaného filmu, 2007, s. 4. ISBN 9788073311056.

⁵³ PLASS, Jirí. *Základy animace: základní pravidla klasické a virtuální animace*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2010, s. 90. ISBN 978-80-7238-884-4.

bílou plochu a zanechat pouze linku), využila jsem u vrstvy s pozadím funkci Color - Multisplay, která zanechala stejnou intenzitu linky a zároveň vrstvu propojila s vrstvou barvy.

K postprodukčním úpravám, zejména ke střihu, pohybům kamery nebo prolínání záběrů, a také k finálnímu exportu filmu byl využit software Adobe After Effect CS6. Z efektů, které zmíněný program nabízí, byl využit například Effect Simulation – CC Bubbles a to v záběru podmořského světa. A dále třeba Effect Blur & Sharpen – Fast Blur k rozostření a rozmazání obrazu při pohybech kamery v záběru, kdy koala letí vzduchem a na liáně, a záběru běžícího vombata.⁵⁴

9.3 Animace

Každý správný animátor by se měl držet následujícího animačního desatera:

- „1. Základní znalost kresby
2. Základní pozice, pohybovka
3. Nadsazení akce
4. Akce po oblouku
5. Přesah akce
6. Rozjezd a dojezd
7. Pozdržení před akcí, anticipace
8. Smrštění a natažení, deformace
9. Podružná akce
10. Časování akce“⁵⁵

Už proto, že ve filmu vystupují personifikovaná zvířata, bylo třeba využít animační nadsázky a vytvořit výrazné hlavní fáze pohybu, které byly následně proanimovány.^{56,57} K animaci byl využit frame rate dvacet pět snímků za sekundu, ke zjednodušení a urychlení práce bylo využito dvanáct zduplikovaných fází za sekundu, což bohatě postačí.

⁵⁴ PERKINS, Chad. *After Effects: nejužitečnější postupy a triky*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, viii, 343 s. ISBN 978-80-251-3571-6.

⁵⁵ PLASS, Jiří. *Základy animace: základní pravidla klasické a virtuální animace*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2010, s. 90. ISBN 978-80-7238-884-4.

⁵⁶ DOVNIKOVIČ, Borivoj. *Škola kresleného filmu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, katedra animovaného filmu, 2007, s. 37-38. ISBN 9788073311056.

⁵⁷ WILLIAMS, Richard. *The animator's survival kit*. London: Faber, 2001, x, 342 p. ISBN 05-712-1268-9.

V případech, kdy to bylo možné, například animace plavání želvy, medúzy, pohyby vln moře atp., bylo využito zacykleného pohybu.

Podíváme-li se na české večerníčky, snad nikde nenajdeme lipsync (tedy animaci artikulace), proto jsou koala i vombat o lipsync ochuzeni, ale zároveň je pohyb úst nahrazen stříhem na postavu, která zrovna mluví, a doplněn o doprovodnou gestikulaci.

10 ZVUKOVÁ STRÁNKA FILMU

10.1 Znělka

Prvotní ideou bylo vytvoření veselé písničky, která by svým hravým obsahem seznámila děti s Austrálií a tak nějak je celkově uvedla do děje. To se však ukázalo jako velký problém. Vytvořit rýmy, navíc v požadovaném tempu tak, aby obsahovaly všechny potřebné informace a slova, byl zkrátka oříšek, proto jsem nakonec od písničky upustila a nechala vše na slovním komentáři podkresleném hudbou australského nástroje didgeridoo a ostatních domorodých nástrojů, které báječně dokreslují celou exotickou atmosféru. Měla jsem štěstí a narazila jsem na zvukaře Víta Příbylu, který australské nástroje vlastní a byl ochoten mi nějakou veselou hudbu složit.

10.2 Komentář

S komentářem, nebo bez něj? To byla první věc, kterou bylo potřeba zvážit. I přesto, že filmy bez mluveného slova získávají mezinárodní charakter – rozumí mu dětští a dospělí diváci po celém světě, zvolila jsem nakonec tu druhou variantu. Už jen proto, že komentář, kdy jeden člověk namlouvá všechny postavy, a navíc je k tomu i vypravěčem, je pro český fenomén večerníčků tak typický. Koneckonců jedním ze záměrů seriálu je seznámit děti s australskou faunou a flórou, což by šlo bez mluveného slova dost těžko. Název rostliny nebo jméno zvířete je přeci jen jednodušší vyjádřit mluveným slovem než gestikulací a řečí těla.

To, že jsem si výběrem mluveného slova značně ulehčila práci, se však postupem času ukázalo jako velký omyl. Jak jsem zjistila, napsat kvalitní komentář není vůbec žádná legrace. Po zdlouhavé a neúspěšné spolupráci s textařem jsem byla nucena napsat si komentář sama. Po několika zoufalých pokusech a spoustě suchých nezáživných vět mě přeci jen něco napadlo. Vzpomněla jsem si na své lekce strávené v mateřské škole a na to, jak místní paní učitelky vysvětlují dětem nové věci. Základem pedagogiky je propojování nového s něčím, co už je známé. A dále: „*Má-li příběh doopravdy upoutat pozornost dítěte, musí je bavit a vzbuzovat v něm zvědavost. Má-li mu však obohatit život, musí v něm podněcovat představivost; pomáhat mu rozvíjet rozumové schopnosti a vyjasňovat jeho pocity; být v souladu s jeho úzkostmi a tužbami; brát vážně jeho těžkosti a zároveň nabídnout řešení problémů, které dítě nejvíce matou. [...] Pohádka u dětí rozvíjí rozumové schopnosti a*

*podněcuje představivost právě proto, že upoutává jejich pozornost. A upoutává u dětí pozornost tím, že je baví a – zejména – vzbuzuje jejich zvědavost.*⁵⁸

Využila jsem proto hravých přirovnání, kdy jsem z liány udělala dlouhou špagetu či růžové jezero přirovnala k malinovému koktejlu. Podobně jako Alois Mikulka začíná slovy „slunce svítí jako stomiliónová žárovka“ v příběhu Šašci jedou na výlet. Tato přirovnání jsou dětské fantazii blízká. Důkazem může být mé pozorování nudících se malých dětí. Zatímco si jejich rodiče vybírali a zkoušeli boty v obchodě, jejich potomci si stihli ze sedátka vyrobit počítač a ještě se pohádat o to, kdo na něm bude psát.

Napsat text je jedna věc, ale bylo nutné se zamyslet i nad tím, kdo bude komentář číst. Kdo vdechne postavám život i ten správný charakter a dodá příběhu další rozměr? V úvahu padla jak známá jména klasiků Jiřího Lábusa nebo Jiřího Dvořáka, tak například i herečky Uršuly Klukové či Ivany Jirešové. V soukromém konkurzu nakonec vyhrála Bára Hrzánová.

Spolupráce s paní Hrzánovou byla skvělá. Ve studiu mě přivítala milá usměvavá styllová paní v kraťasech, hrubých barevných pletených ponožkách a s ptačím pírkem zapleteným ve vlasech. Hned přišla s několika nápady, jak namluvit mlaskání masožravé kytky nebo hrabání vombata. Profesionálně a se vší vervou začala číst: „Daleko za mořem, kde se mezi barevnými korály...“ Bylo znát, že komentář k filmu nenamlouvá poprvé. Úvodní vypravěčskou pasáž namluvila bravurně. Nicméně nemohu však nezmínit své lehké zklamání. Při namlouvání koaly byla nucena použít vyšší tón hlasu, který mě poměrně zaskočil. Místy lehce chraplavý hlásek se dosti odlišoval od mé představy. U studentského filmu je zkrátka problematičké provést nějaký casting s více herci. K mému překvapení došlo i ke značnému prodloužení časové stopy filmu. Mnou namluvený animatik se z původních čtyř minut protáhl na šest. Každopádně namlouvání komentáře s profesionálním vstřícným hercem považuji za úžasnou zkušenost, už jen proto, že ho musíte režírovat.

⁵⁸ TRÁVNÍČEK, Jiří. *Vyprávěj mi něco--: jak si děti osvojují příběhy*. Vyd. 1. V Příbrami: Pistorius, 2007, s. 32. Scholares, sv. 16. ISBN 9788071858294.

11 DALŠÍ DÍLY SERIÁLU

Vzhledem k tomu, že Koala a vombat je pouze pilotní díl, bylo by vhodné alespoň nastínit témata epizod plánovaného seriálu.

V následujících příbězích bych se ráda zaměřila na jednotlivá ponaučení, jakou jsou například:

„Neposmívej se ostatním za něco, zač nemohou.“ („Pýcha předchází pád.“)

„Nechod' pryč s cizími lidmi.“

„Tvoje máma je nejlepší máma na světě!“

„Nejez to, co neznáš!“

„Všechno zlé k něčemu dobré.“

„Všude dobře, doma nejlépe.“

V příbězích se zmíněnými tématy by ve stejném pořadí vystupovali další zástupci australské fauny, například pyšný paví pavouk, nebezpečný had taipan, hravý klokan, papoušek kakadu, ježura a ptakopysk, případně další zvířata. Samozřejmostí je opět obeznámení dětského diváka se základními vizuálními znaky a vlastnostmi jmenovaných australských zvířat.

ZÁVĚR

Realizace mého diplomového snímku a psaní teoretické práce mě donutily překonávat překážky a nástrahy nejen filmového řemesla. Vyzkoušela jsem si nový výtvarný přístup a odlišný druh vypravování a filmové řeči. Cennou zkušeností pro mě byla především spolupráce s profesionálním hercem při namlouvání komentáře. Nabyla jsem mnoho nových teoretických i praktických poznatků a informací a celkově mě tato práce posunula kupředu.

Svým filmem Koala a vombat chci poukázat na krásu australského kontinentu a neobvyčejnost tamní fauny a flóry. Věřím, že příběh osloví zejména malé dětské diváky svým vizuálním pojetím a předá jim nové informace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Použitá literatura:

ULVER, Stanislav. *Animace a doba: Sborník textů z časopisu Film a doba 1955-2000*. Brno: Sdružení přátel odborného filmového tisku, 2001. ISBN 0015-1068.

KŠAJTOVÁ, Marie a Irena POVEJŠILOVÁ. *Velký příběh Večerníčku: historie nejslavnějšího televizního pořadu u nás*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2005, 93 s. Albatros Plus. ISBN 80-000-1664-8.

DOVNIKOVIĆ, Borivoj. *Škola kresleného filmu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, katedra animovaného filmu, 2007, s. 160. ISBN 9788073311056.

TRÁVNÍČEK, Jiří. *Vyprávěj mi něco--: jak si děti osvojují příběhy*. Vyd. 1. V Příbrami: Pistorius, 2007. Scholares, sv. 16. ISBN 9788071858294.

BRIGHT, Michael. *1000 divů přírody*. Vyd. 1. Překlad Jan Čermák. Praha: Reader's Digest Výběr, 2002, 448 s. ISBN 80-861-9639-9.

Pravidla českého pravopisu. 6. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003. ISBN 80-7182-145-4.

HANZÁK, Jan a Zdeněk VESELOVSKÝ. *Světlem zvířat: I. díl - savci*. 3. vyd. Praha: Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, 1975.

BREHM, Alfred a Jaromír TOMEČEK. *Život zvířat*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1974.

SMITH, Roff Martin. 2009. *Austrálie*. Brno: Computer Press, 399 s. ISBN 978-80-251-2499-4.

PLASS, Jiří. *Základy animace: základní pravidla klasické a virtuální animace*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2010. ISBN 978-80-7238-884-4.

HOCHMANOVÁ, Zdeňka. *Vývoj večerníčku a jeho vliv na současné předškolní dítě* [online]. Pardubice, 2010 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: https://dspace.upce.cz/bitstream/10195/36082/1/HochmanovaZ_VyvojVecernicku_OK_2010.pdf. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice.

PERKINS, Chad. *After Effects: nejužitečnější postupy a triky*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, viii, 343 s. ISBN 978-80-251-3571-6.

WILLIAMS, Richard. *The animator's survival kit*. London: Faber, 2001, x, 342 p. ISBN 05-712-1268-9.

Použité články:

GREGOR, Lukáš. Kudy vedly cesty?: ANIMOVANÝ FILM: Večerníček, část I. – historie. In: *25fps.cz* [online]. 2007 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://25fps.cz/2007/kudy-vedly-cesty/>

TELIČKA, Marek. Austrálie: Ukradená země. In: *Stoplusjednicka.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/australie-ukradena-zeme>

TELIČKA, Marek. Svatá skála Aboriginců: Největší monolit na světě. In: *Stoplusjednicka.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/rudy-obr-svata-skala-aborigincu>

Hranaté výkaly vombatů jsou zázrakem přírody. In: *National-geographic.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/clanky/hranate-vykaly-vombatu-jsou-zazrakem-prirody.html>

MIKLÍN, Jan. Růžová jezera: Neobvyklá hříčka přírody. In: *Stoplusjednicka.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/ruzova-jezera-neobvykla-hricka-prirody>

REDAKCE. Exkluzivně pro National Geographic: Koalové jsou ohroženi. Dokáže je Austrálie zachránit?. In: *National-geographic.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/clanky/exkluzivne-pro-national-geographic-koalove-jsou-ohrozeni-dokaze-je-australie-zachranit.html#.VUZTFJNz9ag>

ČERNÝ, Milan. Zdeněk Miler. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. 2001-2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/tvurce/9039-zdenek-miler/>

Historie večerníčku. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-12-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/0-vecernicek/5626-historie-vecernicku/>

HLOUŠKOVÁ, Lenka. Svým hlasem Večerníčka už uspává vnoučata. In: *Novinky.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/styl/362880-svym-hlasem-vecernicka-uz-uspava-vnoucata.html>

JELÍNEK, Boleslav. *Anigozanthos.biz: australské rostliny* [online]. [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <http://anigozanthos.biz/AU/uvodem>

Australie-online.cz [online]. 2013 [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <http://www.australie-online.cz/index.php/flora-a-fauna/zajimave-rostliny>

Použité rozhovory:

KUCHYŇOVÁ, Zdeňka a Zdeněk MILER. Postavička slavného krtečka i jeho autor Zdeněk Miler slaví významná výročí. In: *Český rozhlas - Rádio Praha* [online]. 2006 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/ceskonej/postavicka-slavneho-krtecka-i-jeho-autor-zdenek-miler-slavi-vyznamna-vyroci>

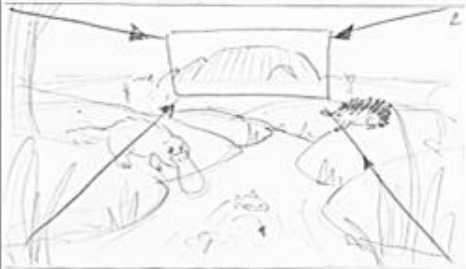

VESELOVSKÝ, Martin a Karolína MILEROVÁ. Panda zaručí, že Krtek bude kvalitní, říká vnučka autora. In: *Video.aktualne.cz: DV TV* [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://video.aktualne.cz/dvtv/dvtv-10-11-2014-konec-sefa-cd-krtecek-doprovodu-porodu/r~fb51eea6690a11e4845a002590604f2e/r~96ecad1068cf11e4840b002590604f2e/>

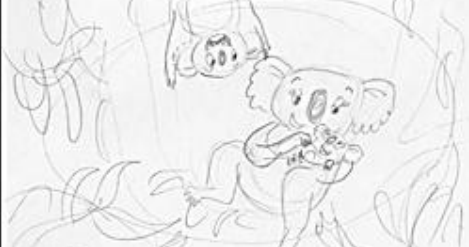

ZUNA, Pavel. Simona Gábrišová - Ošetřovatelka pand a koal ve vídeňské ZOO. In: *Stream.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/slavnineznamy/10003592-simona-gabrisova-osetrovatelka-pand-a-koal-ve-videnske-zoo>

PŘÍLOHA P I: STORYBOARD

Znělka

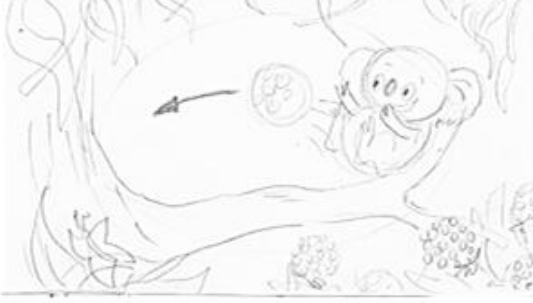

Úvodní titulky

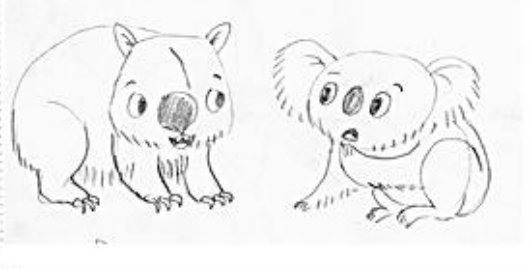

1. DÍL		KOALA A VOMBAT		
záběr	storyboard	kamera	akce	zvuk
1		kamera projíždí Austrálií, mořem, souší, kolem Uluru, po poušti, až k pralesu, kde jsou koaly	průjezd mořem - medúzy, rybky, rejnok, delfín, želva, ptakopysk mezi korály	hraje znělka + komentář
2		nebo přijíždí mořem a pak v Uluru švek vpravo na souš s klokany, atd..	vyjíždíme z moře do řeky, ptakopysk kouká do vody na rybky, ježura zahýbe čumáčkem	výskok ryby, šplouchnutí vody
3			nájezd na souš - pohled na vombatí horu Uluru, nebe mění barvu, plazí se had, agama na něj zasyčí, on se lekne a valí pryč	syčí had, agama zasyčí
4			baobaby, hopsají klokani, pak do kamery zvědavě čumí emu	skákání klokanů - pjong, pjong
5		emu svou hlavou udělá stíračku	hlava emu jako stíračka mezi záběry	

záběr	storyboard	kamera	akce	zvuk
6		průlet nad růžovým jezerem, nájezd na prales	růžové jezero s pelikánem, otevře zobák a tam mu hopsá rybka	
7		průjezd pralesem	papoušek kakadu zvedne chocholku, spustí se pavouček, barevné voňavé rostliny	
8		nájezd na koalí blahovičnick	domov - strom, kde bydlí koaly	zvuky pralesa, ptáci, ...
9			malý koala se houpe na větvi, uždibuje listí, pověsí se nohama a spustí hlavu níž, tam je ...	smích, šustění listí,
10			...máma a chová sestřičku, malý koala - hlava pryč ze záběru.	smích, šustění listí,
11			Objeví se napravo a vyplázne na sestru zelený list, ta se tomu směje.	vyplazování jazyky mléee a smích sestřičky

záběr	storyboard	kamera	akce	zvuk
12			táta odpočívá po obědě a malý koala na něj skočí a taky na něj vypláze list místo jazyka	chrápání
13			hraje si s tátovým huňatým obočím	smích pohyb obočí
14			táta vezme koalu do náručí a začne s ním házet, koala se chytí na stromě a pověsí se nohama, větev se ulomí, koala se lekne, ale táta ho chytí	jehéééé, pád koaly fiiiii, tát ho chytil pjong
15			máma zdvihne výstražně prst, oba se provinile zastydí	tytyty!
16			bráška dává sestřičce květ, táta mamince květinové náušnice, co utrehne, všichni se k sobě přitulí...nájezd na koalu, úsměv, zatmíváčka	všichni se smějí

Příběh

záběr	storyboard	akce	zvuk
1		<p>titulky 1. díl - koala a vombat; koaly si hoví na stromě</p>	<p>zvuk pralesa, komentář "To si tak malý koala jednou hrál"</p>
2		<p>malý koala si utrhne rozkvetlý balonek a hází si s ním o strom. Míček po pár odrazech mine strom a letí pryč</p>	<p>"pinkal si o strom, ale australské míčky jsou neposedné, ještě neposednější než ty české" "jééé, počkej na mě, balonku!"</p>
3		<p>koala sleze ze stromu, vydává se ho hledat... a raduje se z barevných rostlin, čichá k nim</p>	<p>koala miluje austrálii, miluje ty krásné barevné a voňavé květy všude kolem!"</p>
4		<p>Koala najde svůj voňavý mč, přičichne k němu, lžebně se usmívá, ale najednou se zamračí a začichá. „Co to tady tak divně smrdííí???"</p>	<p>nádech, aaaaah, to je vůůůně! „Počkat. co to tady tak divně smrdííí???"</p>
5		<p>Podívá se pozorněji a narazí na hromádku hranatých bobků. S údivem je ohlíží a šťourá se v nich klacíkem „Co to je???"</p>	<p>Koala objevil v trávě hrst hranatých bobků! „Co to je???"</p>

záběr	storyboard	akce	zvuk
6		<p>Z trávy se ozve chichotání. „Chichi, to jsou moje bobky!“ povídá tlustoučké, chlupaté zvířátko s malým předkusem, utrhne si trs trávy a slupne ho.</p>	<p>řůůů!, to smrdí! chichotání; „Chichi, to jsou moje bobky!“</p>
7		<p>„Ty jsi ale podivná koala!“ „Nejsem koala, já jsem vombátek!“ znovu na to zvířátko, zase slupne pár stébel trávy a začne hrabat díru.</p>	<p>„Ty jsi ale podivná koala!“ „Nejsem koala, já jsem vombátek!“ hrabání</p>
8		<p>„Ahaaa! A co to děláš?“ sleduje ho udiveně koala. „Hrabu noru.“ Na to jsou totiž vombati experti! „A to tě baví?“ smutně na to koala.</p>	<p>„Ahaaa! A co to děláš?“ „Hrabu noru.“ „A to tě baví?“</p>
9		<p>„No jasně! Je to super!“ nadšeně na to vombátek, sedne si na bobek a zase si nacpe do pusy trochu trávy a blaženě se usmívá. „Na, chceš taky?“ nabídne vombátek.</p>	<p>„No jasně! Je to super!“ mlaskání, žvýkání, „Na, chceš taky?“</p>
10		<p>„Ne, pojď si hrát, vombate, chytej!“ zavolá koala, a hodí vombátkovi svůj balonek. Vombata to trefí do hlavy, ten se zaklímá, zasměje se tomu. Balonek přistane před vombatem. „Jééé!“ a slupne ho jako malinu.</p>	<p>„Ne, pojď si hrát, vombate, chytej!“ pink do hlavy, slupnutí balonku</p>

záběr	storyboard	akce	zvuk
11		<p>„To byl můj balonek, vombate!“ trochu smutně na to koala. „Promiň!“ zastydí se vombátek a nabídne koalovi „Tak můžem jít na houpajdu!“ a rozběhne se k padlému kmeni australského stromu a koala za ním.</p>	<p>„To byl můj balonek, vombate!“ „Promiň! Tak můžem jít na houpajdu!“</p>
12		<p>Jenže vombat je těžší, protože snědl moc trávy. Sedí dole a koala nahoře a ani se nehnu! Koala zkouší poskakovat, ale je to zbytečné. Vombat dostane nápad. Přeलेze ke koalovi a kmen se nahne a převáží. Koala se raduje. Pak vombat přeलेze zase zpátky a ještě několikrát zopakuje. „Už mě to moc nebaví, vombátku, pojď hrát na schovku!“ nadšeně navrhne koala.</p>	<p>*Jenže vombat je těžší, protože snědl moc trávy. Sedí dole a koala nahoře a ani se nehnu! *</p>
13		<p>„Já chci počítat!“ těší se vombat a zakryje si oči. Koala se honem rozhlíží, kam by se schoval. Honem!</p>	<p>„Já chci počítat!“ Honem! Schovej se! Vombat už dopočítává!</p>
14		<p>Vombat už dopočítává: „4...3...2...1 už duuuuu!“ Vombat nahlíží pod lístečky, rozhrnuje trávu, kouká do kmene stromu, ale nic...koala jako by se vypaňl. „Achjooo, kde jen může být?!“</p>	<p>„4...3...2...1 už duuuuu!“ „Achjooo, kde jen může být?!“</p>
15		<p>Najednou se na vombata začne sypat listí z nebe a ozývá se tichoucké chichotání.</p>	<p>sypání pístí, tichoucký smích</p>

záběr	storyboard	akce	zvuk
16		<p>„A! Táhle jsi! Už jsem tě našel!“ raduje se vombátek! „To neplat! Ještě mě musíš chytit!“ oponuje koala.</p>	<p>„A! Táhle jsi! Už jsem tě našel!“ „To neplat! Ještě mě musíš chytit!“</p>
17		<p>Vombátek se snaží všelijak vylézt na strom, ale kdo to kdy viděl, aby vombati lezli po stromech!</p>	<p>vzdychání, škrábání</p>
18		<p>„Háhá, háhá, nechytí, nechytí!“ směje se koala. „Máš moc těžký zadeček!“ vombátek je smutný. „Jsem pán výšin! Jsem nejvyšší na světě! A nikdo mě nechytí!“ volá koala.</p>	<p>„Háhá, háhá, nechytí, nechytí!“ „Máš moc těžký zadeček!“ „Jsem pán výšin! Jsem nejvyšší na světě! A nikdo mě nechytí!“</p>
19		<p>Když tu najednou se ulomí větévka a koala zahučí do křoví!</p>	<p>křupnutí větve a frrrrr pád koaly, žuchnutí do křoví</p>
20		<p>„Nestalo se ti nic?“ strachuje se vombátek a vyhrabuje kamaráda z keře. „Nech mě! Za to můžeš ty! Jdi pryč!“ otočí se koala našťavaně k vombatovi zády.</p>	<p>„Nestalo se ti nic?“ „Nech mě! Za to můžeš ty! Jdi pryč!“</p>

záběř	storyboard	akce	zvuk
21		Vombátek je smutný a odchází. Ze stromu se za koalou spustí rodiče „Jsi v pořádku?“ kontroluje koalu máma. „Jo!“ uraženě na to koala a hledí si zadeček.	„Jsi v pořádku?“ „Jo!“
22		„Vidíš, vidíš! Posmíval ses a naparoval, až sis natlouk!! Aspoň si to budeš příště pamatovat.“ kárá táta.	„Vidíš, vidíš! Posmíval ses a naparoval, až sis natlouk!! Aspoň si to budeš příště pamatovat.“
23		„To od tebe bylo ošklivé! To se nedělá! Vombátek je určitě MOC smutný! S kým si teď budeš hrát? Běž se mu honem omluvit!“ nabádá máma. Koala se zastydí.	„To od tebe bylo ošklivé! To se nedělá! Vombátek je určitě MOC smutný! S kým si teď budeš hrát? Běž se mu honem omluvit!“
24		Utrhne zase jeden balonek a jde k vombatímu paloučku. „Vombate! Vombate!“ Volá koala a rozhlíží se, ale vombat nikde. „Vombateee!“ zkouší znovu. Koala je smutný. Naparoval se a posmíval se a ztratil kamaráda.	„Vombate! Vombate!“
25		„BAF!“ Vybařne na koalu z nory vombátek. „Jééé, tady jsi! Já už se se bál, že jsi odešel...“	„BAF!“ „Jééé, tady jsi! Já už se bál, že jsi odešel...“

záběr	storyboard	akce	zvuk
26		<p>Promiň, mrzí mě to! Budeš si se mnou ještě hrát?" omlouvá se koala "Jasně!" povídá wombat. A koala věnuje wombátkovi rozkvetlý míč „Tentokrát už ho nesním“ ostyšně slibuje wombat.</p>	<p>Promiň, mrzí mě to! Budeš si se mnou ještě hrát?" omlouvá se koala "Jasně!" povídá wombat... „Tentokrát už ho nesním“</p>
27		<p>„Pojď se podívat, vyhrabal jsem další podzemní noru! Můžemsi tam hrát!“ „Jééé!“ volá nadšeně koala a leze s wombatem do nory, kde si společně hrají.</p>	<p>„Pojď se podívat, vyhrabal jsem další podzemní noru! Můžemsi tam hrát!“ „Jééé!“</p>
28		<p>Zatmíváčka. Závěrečné titulky.</p>	<p>spokojený smích a hopsání v suché trávě</p>

Závěrečné titulky, konec.

PŘÍLOHA P II: SCREENY Z FILMU

